

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO AUSTRALII

Anna Stępniaak
Grupa: ORT3/Dz
Nr indeksu: 32 704
Rok: IV TiR

Kraków 2009

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Problematyka pracy	4
2. Uzasadnienie wybranego tematu	4
3. Układ pracy	4
4. Źródła	5
Rozdział I – Podstawowe informacje o Australii	6
1. Wprowadzenie	6
1.1 Położenie Australii	6
1.2 Ogólna charakterystyka	7
1.3 Podział administracyjny Australii	9
1.4 Ustrój polityczny	10
1.5 Historia Australii:	11
1.6 Fauna i flora	14
1.7 Gospodarka.....	15
2. Warunki rozwoju turystyki.....	16
2.1 Regiony koncentracji ruchu turystycznego	16
2.2 Dostępność komunikacyjna.....	23
Rozdział II - Rynek recepcji turystycznej	24
1. Rynek Australii jako część regionu Azja i Pacyfik na tle międzynarodowego ruchu turystycznego.....	24
2. Liczba przyjazdów do Australii.....	26
3. Kierunki, których przyjeżdżają turyści.....	28
4. Cele przyjazdów	30
5. Odwiedzane regiony	32
6. Sezonowość	33
7. Długość pobytu i średnie wydatki turystów na dobę.....	33
8. Sposoby spędzania wolnego czasu w Australii przez turystów	34
9. Zakwaterowanie	35
10. Wydatki turystów zagranicznych	36
11. Prognoza przyjazdów	38
12. Dochody z turystyki przyjazdowej	39

Rozdział III Rynek emisji turystycznej	40
1. Turystyka zagraniczna.....	40
1.1 Liczba wyjazdów zagranicznych Australijczyków	40
1.2 Kraje docelowe dla Australijczyków	41
1.3 Średnia długość wyjazdów zagranicznych.....	42
1.4 Wydatki Australijczyków na podróże zagraniczne	42
1.5 Porównanie turystyki zagranicznej wyjazdowej i przyjazdowej do Australii.....	43
2. Turystyka krajowa.....	44
2.1 Liczba wyjazdów krajowych.....	44
2.2 Miejsca docelowe.....	45
2.3 Cele wyjazdów	46
2.4 Środki transportu	46
2.5 Sposoby spędzania wolnego czasu podczas wyjazdów krajowych.....	47
2.6 Wydatki turystów krajowych	48
Rozdział IV - Znaczenie rynku turystycznego Australii dla Polski	50
1. Przyjazdy Australijczyków do Polski.....	50
1.1 Liczba przyjazdów	50
1.2 Miejsce zakwaterowania	50
1.3 Wydatki na terenie Polski	51
1.4 Strategia promocji turystyki	52
2. Przyjazdy Polaków do Australii	53
Zakończenie.....	54
Bibliografia:.....	55
Spis rysunków	56
Spis wykresów.....	56
Spis tabel	57
Informacja	58

Wstęp

1. Problematyka pracy

Autor postanowił dogłębnie zbadać rynek turystyczny Australii. Przedstawił on w swej pracy zagadnienia dotyczące w równej mierze turystyki przyjazdowej do Australii, jak i turystyki wyjazdowej Australijczyków, zarówno krajowej jak i zagranicznej. Zaprezentował dane liczbowe dotyczące liczby przyjazdów i wyjazdów, wydatki i wpływy z turystyki, jak również cele podróży, odwiedzany regiony itp. A następnie zinterpretował przedstawione dane, porównując je i analizując. Autor poruszył również zagadnienie dotyczące znaczenia australijskiego rynku turystycznego dla Polski.

2. Uzasadnienie wybranego tematu

Autor wybrał analizę rynku australijskiego jako temat swojej pracy, gdyż osobiście był w tym kraju na Światowych Dniach Młodzieży w 2008 roku. Autor wrócił z Australii zafascynowany bogactwem tamtejszej przyrody, kultury i historii. Oprócz tego, autor pisze pracę magisterską o Światowych Dniach Młodzieży, również o tych, które odbyły się w Sydney, dlatego też problematyka poruszana w tej pracy jest mu szczególnie bliska.

3. Układ pracy

Autor podzielił swoją pracę na cztery główne rozdziały. W pierwszym rozdziale swojej pracy przedstawił on ogólne informacje na temat kontynentu australijskiego tj. położenie, liczba ludności, powierzchnia, religia, gospodarka, ustrój polityczny, historia, fauna i flora, czy podział administracyjny. Zostały w nim umieszczone również dane dotyczące warunków rozwoju turystyki w Australii, które uwzględniają najważniejsze destynacje turystyczne, regiony koncentracji ruchu turystycznego jak i dostępność komunikacyjną.

W drugim rozdziale autor przedstawił Australię jako rynek recepcji turystycznej. Umieścił rynek Australii w szerszej przestrzeni całego regionu Azji i Pacyfiku oraz subregionu - Oceanii. Oprócz tego przedstawił i zanalizował dane dotyczące liczby przyjazdów do Australii, kierunków, z których przyjeżdżają turyści, odwiedzanych regionów, celów przyjazdów, długości pobytów, zakwaterowania, sezonowości, sposobów spędzania wolnego czasu przez turystów, prognozy przyjazdów, jak i wydatków i przychodów z turystyki przyjazdowej.

W trzecim rozdziale autor scharakteryzował Australię jako rynek emisji turystycznej, rozróżniając turystykę zagraniczną i krajową. W podrozdziale turystyki zagranicznej autor

zamieścił informacje dotyczące liczby wyjazdów zagranicznych Australijczyków i porównał ich mobilność w stosunku do całego regionu Azji i Pacyfiku. Opisał również kraje docelowe, długość pobytu oraz wydatki na podróż zagraniczną. W podrozdział turystyki krajowej zawarł on podobne dane, uwzględniając jeszcze cele wyjazdów, środki transportu i sposoby spędzania wolnego czasu przez turystów.

W czwartym rozdziale autor zaprezentował znaczenie rynku australijskiego dla Polski, uwzględniając liczbę przyjazdów mieszkańców Australii do Polski, miejsce zakwaterowania, wydatki oraz stopień ważności omawianego kraju dla promocji Polski zagranicą.

Na końcu swej pracy autor zamieścił podsumowanie, bibliografię, spis tabel, rysunków oraz wykresów.

4. Źródła

Autor korzystał w różnych źródłach przy pisaniu pracy. Posługiwał się informacjami z książek i podręczników akademickich, przewodników turystycznych jak i stron internetowych. Używał głównie danych ze stron rządowych Instytutu Turystyki w Australii, stron Urzędu Statystycznego Australii, czy Forum Turystyki i Transportu, bazując głównie na przedstawionych tam raportach. Istotne dla pracy były sprawozdania Światowej Organizacji Turystyki UNWTO, z których autor również skorzystał. Wykorzystał on również raporty i dane zamieszczone na polskich stronach, m.in. Polskiej Organizacji Turystycznej, Instytutu Turystyki oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Rozdział I – Podstawowe informacje o Australii

1. Wprowadzenie

1.1 Położenie Australii

Rys. 1 Mapa Australii

Źródło <http://pl.wikipedia.org/wiki/Australia> (data odczytu: 1.05.2009 r.):

Australia znajduje się na półkuli południowej. Jest jedynym państwem, które jest również kontynentem (najmniejszym na Ziemi). Od północy i wschodu otoczony jest przybrzeżnymi morzami Oceanu Spokojnego (Morze: Arafura, Timor, Koralowe i Tasmana), a od południa i zachodu otoczony Oceanem Indyjskim. W skład Australii oprócz kontynentu wchodzi: wyspa Tasmania, wyspy Macquarie, Norfolk, terytorium Morza Koralowego, wyspy Ashmore i Carter (Ocean Indyjski), Australijskie Terytorium Antarktyczne oraz wyspy Heard i Mac Donald, archipelag Wysp Kokosowych i Bożego Narodzenia. Z Australią sąsiadują: na południowym-wschodzie: Nowa Zelandia; na północnym-wschodzie: Wyspy Salomona, Vanuatu oraz Nowa Kaledonia; na północy: Indonezja, Timor Wschodni i Papua-Nowa Gwinea.¹

¹ Opracowanie własne na podstawie: Z. Kruczek, *Kraje pozaeuropejskie, zarys geografii turystycznej*, Proksenia, Kraków 2005, str. 262

1.2 Ogólna charakterystyka

Nazwa Australia odnosząca się do kontynentu pochodzi od określenia *Terra Australis*, jaką wymyślili i używali europejscy kartografowie aż do połowy XVIII w. Jest to określenie łacińskie i znaczy: *terra* - ziemia, *australis* - południowy. Stąd nazwa Terra Australis - Ziemia Południowa, tudzież Kraina Południowa. A dlaczego nazwali ją południowa (australis) - ponieważ w tamtych czasach sądzono iż zajmuje ona większą część półkuli południowej. Natomiast określenie Australia dotyczące państwa jest tylko potocznie używane, gdyż tak naprawdę to jest to **Związek Australijski** (ang: Commonwealth Of Australia).²

Całkowita **powierzchnia Australii** wynosi: **7 686 850 km²**, w tym lądy zajmują 7 617 930 km² (ok. 5% wszystkich lądów na kuli ziemskiej), natomiast wody: 68 920 km². Pod względem wielkości obszaru to szóste państwo na świecie (po Rosji, Kanadzie, Chinach, USA, i Brazylii). Kontynent charakteryzuje się dużą zwartością i małym rozczłonkowaniem. Wyspy i półwyspy zajmują ok. 200 000 km². Największa wyspą jest Tasmania, a półwyspami: Ziemia Arnhema i Jork. Australia posiada niewiele zatok, największe to: Wielka Zatoka Australijska i Zatoka Karpentaria.

Liczba ludności Australii wynosi **21 262 641** osób (2009 r.). Trzeba zauważyć, że aż 92% ludności Australii stanowi rasa biała (white), 7 % to Azjaci, natomiast tylko 1 % to Aborygeni i inne grupy etniczne. Zależność ta

Wykres 1: Grupy etniczne w Australii

przedstawiona jest na wykresie obok.

Obecną ludność stanowią potomkowie imigrantów europejskich w większości brytyjskich, którzy zaczęli tu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/as.htm> (data odczytu: 1.05.2009 r.)

przybywać w XVII wieku. Rdzennymi mieszkańcami Australii są Aborygeni, ludność w przeważającej części ciemnoskóra. Aborygeni Australijscy nie wytworzyli wspólnego języka i nie mieli organizacji państwowej. Przed przybyciem Europejczyków prowadzili plemienny, koczowniczy tryb życia. Obecnie rozproszeni są po całej Australii, część ich mieszka w miastach i rezerwach.

² http://www.australia.com.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=46&Itemid=54 (data odczytu 1.05.2009)

Natomiast **gęstość zaludnienia** jest bardzo niska i kształtuje się na poziomie ok. **2,8/km²**. Najgęściej zaludnione jest wschodnie i południowo-wschodnie wybrzeże.

Struktura wiekowa przedstawia się w następujący sposób: 0-14 lat: 18.6%;

15-64 lat: 67.9%;

65 lat i więcej: 13.5% (2009 r.).

Językiem urzędowym jest **język angielski**. Mówi nim 78.5% populacji. Inne języki to: chiński 2.5%, włoski 1.6%, grecki 1.3%, arabski 1.2%, wietnamski 1%, inne 8.2%, nieokreślone 5.7% (2001 r., Census).

Religią panującą w Australii jest **chrześcijaństwo (67,4%)**. Inne religie występujące w Australii to: buddyzm – 1,9%, islam – 1,5%, inne religie – 1,2%, natomiast 28% nie identyfikuje się z żadną religią. Wśród chrześcijan najliczniejszą grupę stanowią katolicy – 26,4%, na drugim miejscu SA anglikanie – 20,5%, natomiast pozostałe 20,5% stanowią inni chrześcijanie. (2006 r., Census).

Waluta Australii to dolar australijski (AUD). Wartość 1 dolara to ok. 2,41zł (kurs NBP z dnia 30.04.2009 r.).

Kraj ten charakteryzuje się **wysokim stopniem urbanizacji – 89%** (2008 r.) mieszka w miastach. Do **największych miast** należą: **Sydney** (4,3 mln osób),

Melbourne(3,7 mln),

Brisbane (1,8 mln),

Perth (1,5mln.)

Adelajda (1,1 mln).

Stolicą Australii jest **Canberra** (343 tys. osób),, znajdująca się w odległości ok. 320 km od Sydney i 480 km od Melbourne.

Klimat Australii jest bardzo zróżnicowany. Większość terytorium Australii położona jest w strefie klimatu zwrotnikowego kontynentalnego suchego lub wybitnie suchego. Wschodnie rejony kraju mają klimat wilgotny, tereny północne leżą w strefie klimatów równikowych. Na południowo - zachodnich i południowo - wschodnich wybrzeżach występuje klimat podzwrotnikowy morski.³

³ Źródło dla rozdziału: Opracowanie własne na podstawie danych z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/as.html> (data odczytu 1.05.2009) i <http://skarby-swiata.pl/australia/australia/australia.html> (data odczytu 1.05.2009)

1.3 Podział administracyjny Australii

Australia to państwo federalne podzielone na **6 stanów** i **3 terytoria federalne**.

Stany Australii:

1. Australia Zachodnia
(stolica: Perth)
2. Australia Południowa
(stolica: Adelajde)
3. Tasmania (stolica:
Hobart)
4. Wiktorja (stolica:
Melbourne)
5. Nowa Południowa
Walia (stolica:
Sydney)
6. Queensland (stolica:
Brisbane)

Rys. 2 Podział administracyjny Australii

Źródło:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Podzia%C5%82_administracyjny_Australii (data odczytu 1.05.2009)

Terytoria federalne:

1. Australijskie Terytorium Stołeczne (stolica: Canberra)
2. Terytorium Północne (stolica: Darwin)
3. Terytorium Jervis Bay (brak stolicy)

Stany australijskie wywodzą się z dawnych brytyjskich kolonii sprzed czasów Federacji (1901). Ich niezależność chroniona jest przez konstytucję, a prawa na poziomie Związku Australijskiego obowiązują tylko tam, gdzie pozwala na to konstytucja. Inaczej jest w **terytoriach**, gdzie automatycznie obowiązuje legislacja federalna. Większość z terytoriów administrowana jest bezpośrednio przez rząd federalny, jedynie trzy z nich (Terytorium Północne, Australijskie Terytorium Stołeczne i Norfolk) posiadają własną administrację. Ale nawet w tych terytoriach parlament australijski posiada pełną moc prawodawczą i może uchylić prawa ustanowione przez instytucje terytoriów. W różnych ciałach międzyrządowych Terytorium Północne i Australijskie Terytorium Stołeczne traktowane są jak stany.

Każdy stan **posiada gubernatora**, mianowanego przez króla/królową Australii, ale faktycznie wybranego przez **premiera** stanu. W Terytorium Północnym i na wyspy Norfolk władzę monarszą reprezentuje administrator, wyznaczany przez gubernatora generalnego

Australii. W Australijskim Terytorium Stołecznym nie ma ani gubernatora, ani administratora, za to niektóre z jego funkcji sprawuje sam gubernator generalny Australii.⁴

1.4 Ustrój polityczny

Australia jest członkiem brytyjskiej Wspólnoty Narodów, zachowującym w aktach prawnych nazwę dominium (**niezależne państwo**). **Federacyjna monarchia konstytucyjna z dwuizbowym parlamentem** - Senatem z 76 senatorami (po 12 przedstawicieli z każdego stanu i po 2 przedstawicieli Terytorium Północnego i Australijskiego Terytorium Stołecznego), wybieranymi na 6 lat (co 3 lata połowa składu jest wymieniana) i Izbą Reprezentantów ze 150 deputowanymi, wybieranymi na 3 lata. Australia jest członkiem Brytyjskiej Wspólnoty Narodów. **Głową państwa jest monarcha brytyjski, Królowa Australii Elżbieta II Windsor**, reprezentowana przez gubernatora generalnego (obecnie Quentin Bryce). Tytuł Królowej Australii został nadany panującemu monarsze brytyjskiemu w 1971 r. przez australijski parlament. Władzę wykonawczą pełni rząd formalnie pod przewodnictwem gubernatora generalnego, a faktycznie z premierem (Kevin Ruud) na czele. Rząd powoływany jest przez gubernatora generalnego w imieniu królowej i odpowiedzialny przed Izbą Reprezentantów. Do wyłącznej kompetencji władz federalnych należą sprawy: obrony, polityki zagranicznej, handlu zagranicznego i imigracji. Konstytucja z 1900 r. (z późniejszymi zmianami). Ponadto każdy stan ma własną konstytucję, rząd stanowy i 2-izbowy parlament lokalny (z wyjątkiem Queenslandu, który ma 1-izbowe ciało ustawodawcze). Na czele stanów stoją gubernatorzy, mianowani przez monarchę brytyjskiego na wniosek rządu australijskiego. Stany dzielą się na hrabstwa, okręgi i miasta, mające organy samorządowe - rady municypalne. Sprawami polityki zagranicznej, handlu zagranicznego, obrony oraz imigracji zajmują się wyłącznie władze federalne.

Prawa wyborcze (ograniczone cenzusami osiadłości) przysługują obywatelom, którzy ukończyli **18 lat**. Wybory w Australii są obowiązkowe dla wszystkich obywateli, kara za nieoddanie ważnego głosu wynosi 50\$. Według przepisów wyborczych obywatel zobowiązany jest oddać ważny głos. **Wymiar sprawiedliwości sprawują:** Federalny Sąd Najwyższy, Sąd Federalny (sprawy gospodarcze i bankructwa), Australijski Sąd Rodzinny oraz stanowe sądy najwyższe i sądy jednostek terytorialnych.⁵

⁴ http://pl.wikipedia.org/wiki/Podzia%C5%82_administracyjny_Australii (data odczytu 1.05.2009)

⁵ <http://www.australia.com.pl> (data odczytu 1.05.2009)

1.5 Historia Australii:

Łąd ten jest zaludniony od co najmniej **40 tysięcy lat**. Ludzie przybyli tu z Azji Południowo – Wschodniej, wędrując wąskim pomostem lądowym, który rozciągał się od dzisiejszej Indonezji, poprzez nową Gwineę do kontynentu australijskiego. Migracje te trwały do momentu podniesienia się poziomu mórz. Wtedy to Australia wraz z tubylcami (**Aborygeni**) została odcięta od reszty świata, gdyż istniejący pomost został pokryty wodą. Aborygeni zajmowali się głównie łowiectwem, rybołówstwem i zbieractwem. Prowadzili koczowniczy tryb życia, wędrując przez rozległy kontynent australijski. Ich bronią były dzidy zakończone kamiennym ostrzem oraz osobliwe kije do rzucania – **bumerangi**. Do XVI wieku kontakty Aborygenów ze światem były nieliczne, dotyczyły głównie północnej części kontynentu, który odwiedzali mieszkańcy Nowej Gwinei oraz indonezyjscy rybacy, poszukujący cennego przysmaku morskiego – ogórecznika. Odkrycie i kolonizacja Australii przez Europejczyków spowodowały nieodwracalne zmiany w sposobie życia Aborygenów. Pierwszymi Europejczykami na lądzie australijskim byli **Holendrzy** (William Janus 1606 r.), którzy nadali nowo odkrytemu terytorium jego pierwszą europejską nazwę – Nowa Holandia. Jednak doszli do wniosku, że nie przedstawia ona większej wartości, gdyż jest to jałowa ziemia. Inne zdanie na temat Australii miał słynny podróżnik i odkrywca – **James Cook**, który dotarł do pięknej Zatoki Botanicznej w 1770 roku. Miejsce to zachwyciło go bogactwem fauny i flory. Uznał tę część Australii za posiadłość Korony Brytyjskiej i nadał jej nazwę **Nowa Południowa Walia**. Do Wielkiej Brytanii przywiózł pochlebny raport o Australii. Wtedy to Brytyjczycy postanowili założyć tam **kolonie karną**, gdyż stracili swoje kolonie amerykańskie, gdzie do tej pory zsyłali skazańców. Rozpoczęła się akcja deportacyjna skazańców. Pierwszy transport pod dowództwem kapitana Artura Phillipa przybył do wschodnich wybrzeży Australii w 1788 roku. Tam została założona pierwsza osada, zamieszкана przez więźniów i ich strażników pierwsze lata nie były obiecujące. Nowym mieszkańcom dokuczał klimat i głód, gdyż ziarno nie kiełkowało na jałowej glebie, przywiezione bydło dziczało, a owce padły ofiarą psów dingo. Przez pierwsze lata osadnicy byli uzależnieni od dostaw żywności z wielkiej Brytanii. Jednak z czasem odkryto urodzajne tereny, zaczęto eksportować wysokogatunkową wełnę. W połowie XIX wieku rozpoczął się okres powstawania nowych kolonii i tworzenia się samodzielnych jednostek administracyjnych (Tasmania, Australia Zachodnia, Australia Południowa, Wiktorja, Terytorium Północne). Na australijskie ziemie zaczęli przybywać wolni obywatele z przeludnionych Wysp Brytyjskich. Od 1839 roku, wraz z emigrantami niemieckimi,

przybywali do Australii **Polacy ze Śląska i Wielkopolski**. W 1848 roku powstało osiedle Sevenhill, znane później jako Polish Hill River. W roku 1851 w Nowej Południowej Walii odkryto złoto. Rozpoczęła się wtedy **gorączka złota** i nastąpił nagły napływ poszukiwaczy, którzy mieszkali w wielkich osadach namiotowych,

Rys. 3 Turyści szukający obecnie złota w miasteczku Ballarat (stan Wiktoria)

Fot. Łukasz Adach

które z czasem przekształciły się w miasta. Wtedy to też, zbadano wnętrze kontynentu, które okazało się pustynnymi terenami. Pod koniec XIX wieku zaczęto dostrzegać potrzebę zjednoczenia wszystkich kolonii, gdyż ich oddzielność ograniczała rozwój gospodarczy (wysokie cła importowe, sieć kolejowa o różnej szerokości torów itp.). Dlatego też 1 stycznia 1901 roku królowa Wiktoria ogłosiła powstanie **Związku Australijskiego**. Kolonie uzyskały status państw związkowych, zwanych stanami. Stolice umieszczono pomiędzy dwoma sąsiadującymi stanami: Melbourne i Sydney. Stała się na **Canberra**. Podczas I Wojny Światowej Australia walczyła po stronie Wielkiej Brytanii. **Korpus Wojskowy Australii i Nowej Zelandii (ANZAC)** brał udział w walkach w północno – zachodniej Turcji i Flandrii. Niestety wyniku wojny załamała się gospodarka australijska, powodując ogromny kryzys i bezrobocie. Druga Wojna światowa przyniosła zmiany w stosunkach z Wielką Brytanią, która przestała bronić Australii. W sytuacji zagrożenia ze strony japońskiej, władze australijskie zwróciły się o pomoc do Stanów Zjednoczonych, które przejęły dowodzenie obroną Australii. Nastąpiła zmiana układu sił politycznych, gdyż w 1951 roku zawarto pakt obronny ANZUS między Australią, Nową Zelandią i stanami Zjednoczonymi, z wykluczeniem wielkiej Brytanii. Australia walczyła po stronie USA w wojnie koreańskiej (lata 50te) i japońskiej (lata 60te). Następnie Australia zaczęła zabiegać o poprawę stosunków z państwami azjatyckimi. Z jej inicjatywy utworzono w 1989 roku APEC – Forum Współpracy gospodarczej Azji i Pacyfiku, obejmujące 17 państw, m.in. Japonię, Kanadę, USA.

Trzeba jeszcze wspomnieć o sytuacji **Aborygenów**, która zmieniła się radykalnie w wyniku kolonizacji Australii. Kolonizatorzy przyłączyli ziemie australijskie do Korony, gdyż uznali je za *terra nullis* (ziemie niczyje) oraz rozpoczęli stopniowe wysiedlanie Aborygenów (było ich ok. 750 tysięcy). W procesie bezwzględnej pacyfikacji zginęło ok. 20

tys. osób, w tym niemal wszyscy mieszkańcy Tasmanii. Przyczyniły się do tego również **choroby cywilizacyjne** przywiezione przez mieszkańców Europy (ospa i malaria), jak również stopniowa utrata ziemi przez aborygenów, utrudniony dostęp do żywności i wody, problemy higieniczne, wynikające z konieczności noszenia odzieży europejskiej. Zamiast terenów łowieckich powstawały pola uprawne i pastwiska, nastąpiła też ekspansja przedstawicieli europejskiej fauny (m.in. lisów i kotów), które prawie doprowadziły do wymarcia małych ssaków. Doprowadziło to do zmiany ekosystemu, przez co wyginęło wiele gatunków, dzięki którym egzystowali Aborygeni. Oprócz tego, poumieszczano ich w **rezerwach** i więzieniach, gdyż ponoć mieli oni zły wpływ na morale białych osadników. Przesiedlano ich nieraz o kilkaset kilometrów, nie zwracając uwagi na ich więzi rodzinne. Pomiędzy 1900 a 1972 rokiem w wysocy cywilizowanej Australii państwo zabrało rodzicom co najmniej 30 tysięcy dzieci. Zapewne znacznie więcej, bo nie wydawano pokwitowań i nie zachowała się większość dokumentów. Szacuje się, że te **skradzione pokolenia** to 10-30% wszystkich narodzonych w ciągu 70 lat dzieci rdzennych mieszkańców. To była oficjalna polityka państwa, gdyż opiekuńcze państwo postanowiło „ratować” ich dzieci, biorąc na siebie obowiązek ich wychowania lub powierzając je „dobrym” ludziom w zastępczych rodzinach, ochronkach i kościelnych misjach. Pomimo opublikowania w 1997 roku raportu potępiającego tę politykę, Aborygeni wciąż nie doczekali się oficjalnych przeprosin. **Rewitalizacja aborygeńskiej populacji** rozpoczęła się w 1967 roku, kiedy to uznano Aborygenów

Rys. 4 Aborygen zarabiający na życie w Sydney

Fot. Anna Stępiak

za pełnoprawnych obywateli.

Otrzymali oni prawo własności

do ziemi, starano się podnosić ich kwalifikacje zawodowe i szkolić w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Niestety, wtedy pojawił się problem bezrobocia (gdyż dostawali oni mniejsze wynagrodzenia niż ludzie biali) oraz alkoholu, do którego mieli teraz łatwy dostęp. Pogorszył się też stan zdrowia Aborygenów, gdyż w porównaniu z populacją białych Aborygenki żyją około 30 lat krócej. Aborygeni żyjący w miastach zazwyczaj są marginesem społeczeństwa.

Cieężko im rezygnować z własnej kultury i tradycji i żyć w nowoczesnym świecie wielkich miast. Niestety polityka państwa cały czas dąży do zasymilowania plemion aborygeńskich ze społeczeństwem.⁶

1.6 Fauna i flora

W Australii, która przez długi okres czasu była wyizolowana od reszty świata, przetrwało wiele gatunków endemicznych i reliktowych. Jej ekosystem zaskakuje odmiennością, ale jest także jednym z najbardziej zagrożonych na świecie. Występują tu inne gatunki niż na pozostałych kontynentach, tj. **torbacze i stekowce**. Torbacze posiadają fałdę brzuszną, w której dorosłe osobniki umieszczają swoje potomstwo. Najpopularniejszym torbaczem jest **kangur**, którego długość może

Rys. 5 Miś koala
Fot. Krzysztof Stępnia

wynosić od kilkudziesięciu centymetrów do 2 metrów. Inne znane torbacze to nadrzewne **misie koala**, które 20/24 godziny śpią, czy naziemne **wombaty**. Trzeba też wspomnieć o mięsożernych **kunach workowatych** oraz o **diabłach tasmańskich**, żyjących na Tasmanii. Przedstawicielami stekowców (ssaków jajorodnych) są **dziobaki**, które wyglądają jak krzyżówka kaczki z wydrą oraz żywiące się mrówkami **kolczatki**, które są podobne do jeża. Oba zaliczane są do gatunków endemicznych. Jedynymi z nielicznych ssaków łóżyskowych są: **bobroszczur**, **dziki pies dingo** i **nietoperze**, wśród których wyróżniają się rudawki - „psy latające”, żywiące się owocami. Przedstawicielami gadów są krokodyle, wśród nich bardzo masywny **krokodyl różańcowy** (do 7m długości). Bardzo bogata jest fauna ptaków, najbardziej znane to **strusie emu**, **kazuary**, **lirogony**, **altanniki**, **ptaki rajskie**, **nogale** i różnobarwne **papugi**. W australijskich wodach przybrzeżnych roi się od **wielorybów**, **fok**, **żółwi**, **delfinów** i **plaszczek**.

Australia posiada bardzo bogatą szatę roślinną, która cechuje duża różnorodność. Najpopularniejszym endemitem jest **eukaliptus** (ok. 500 gatunków), reprezentowany od form

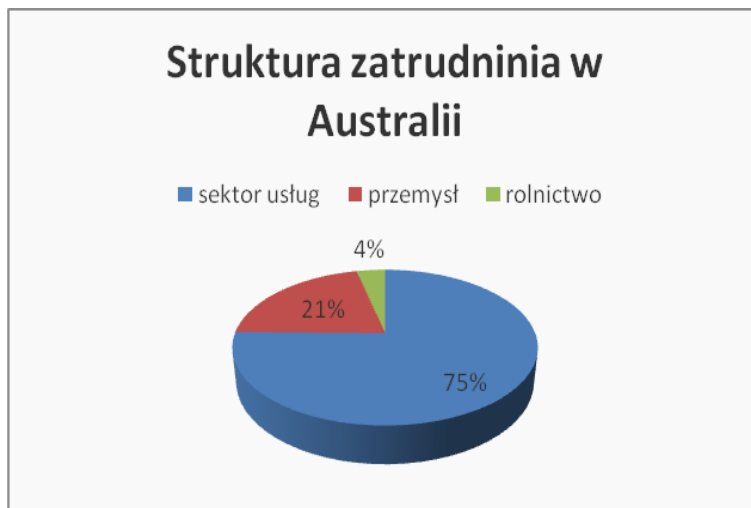
⁶ Opracowanie własne na podstawie:

1. *Australia*, Wydawnictwo Pascal, Bielsko Biała 2006, s. 17-24.
2. W. Maik; *Australia, Oceania, Antarktyda*; Wydawnictwo Kurpisz; Poznań 1998; s.36-42.

karłowatych do ogromnych drzew. Ciekawostką jest, że potrzebuje on wysokich temperatur, żeby otworzyć strąki i wypuścić nasiona. Północne i północno-wschodnie wybrzeże Australii porasta wilgotny las równikowy z takimi gatunkami roślin jak: **bambusy, araukarie, liany, paprocie drzewiaste i eukaliptusy**. W strefie międzyzwrotnikowej występują **lasy namorzynowe**. Bujne trawy sawann urozmaicają pojedyncze **akacje, eukaliptusy, kazuaryny i drzewa butelkowe**. Sawanny ku wnętrzu kontynentu przechodzą w pół pustynnie porośniętą szorstką trawą **spinifex**.⁷

1.7 Gospodarka

Australia należy do krajów **wysoko rozwiniętych gospodarczo**, gdzie produkt krajowy brutto (PKB) na 1 mieszkańca wynosi 38,1 tys. dolarów (2008 r.). Wynik ten jest porównywalny do czterech dominujących gospodarek Europy Zachodniej. Kluczowymi czynnikami w ciągu 17 lat ciągłego rozwoju gospodarki australijskiej były: niska inflacja, nacisk na reformy, rozwój rynku mieszkaniowego oraz rosnące powiązania z Chinami. Solidne przedsiębiorstwa, zaufanie konsumentów, wysokie ceny wywozu surowców i produktów rolnych były przyczyną wzrostu gospodarczego w ostatnich latach, szczególnie w górnictwie. Do głównych towarów eksportowymi należą: **węgiel kamienny, złoto, produkty przerobu ropy naftowej, tlenek glinu, rudy żelaza, skroplony gaz ziemny, uran, nikiel, srebro, cynk, miedź, szafiry i opale**. Australia jest też największym producentem i eksporterem **włny**. Dla struktury zatrudnienia charakterystyczny jest wysoki udział ludności zatrudnionej w **sektorze usług - 75%**, w przemyśle – 21,1 %, a w rolnictwie – 3,6 % (dane z 2008 roku).

Wykres 2: Struktura zatrudnienia w Australii
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/as.htm> l (data odczytu: 2.05.2009 r.)

Susza, duże zapotrzebowanie na import i silna waluta podniosły jednak deficyt handlowy, a infrastruktura i napięty rynek pracy ograniczył wzrost wielkości wywozu i zwiększył

⁷ Opracowane własne na podstawie: *Australia*, Wydawnictwo Pascal, Bielsko Biała 2006, s. 29-30.

inflację w połowie 2008 roku. Słaba pozycja jena japońskiego pod koniec 2008 przyczyniła się do osłabienia dolara australijskiego. Jednak gospodarka Australii nie jest w najgorszej sytuacji, nawet pomimo spadających cen towarów eksportowych. Rząd planuje przeciwdziałać spowolnieniu wzrostu gospodarczego w 2009 r. używając środków budżetowych.⁸

2. Warunki rozwoju turystyki

2.1 Regiony koncentracji ruchu turystycznego⁹

Ze względu na przestrzenne zróżnicowanie i dużą powierzchnię Australii analiza koncentracji ruchu turystycznego i ich atrakcji oparta jest na jednostkach administracyjnych.

a) Nowa Południowa Walia

Najważniejszymi obszarami turystycznymi Nowej Południowej Walii są **wybrzeża wraz z miastem Sydney** oraz **Wielkie Góry Wododziałowe**, z ich najwyższą partią - **Górami Śnieżnymi**, stanowiącymi znany na całym świecie teren **sportów zimowych**. **Sydney** jest największym miastem Australii oraz najważniejszym portem i ośrodkiem przemysłowo-handlowym południowego Pacyfiku. Jest także największym międzynarodowym (i krajowym) węzłem lotniczym Australii (regularne połączenia z Europą, Bliskim Wschodem, Azją Południowo-Wschodnią, Ameryką Północną i Południową i wyspami południowego Pacyfiku). W centrum Sydney obok wysokich wieżowców ze szkła do dziś zachowało się wiele starych domów w stylu kolonialnym z pomalowanymi ceglami. Do najważniejszych zabytków w tym mieście należy kościół

Rys.6 Opera i Harbour Bridge w Sydney
Fot. Anna Stępiak

⁸ Opracowanie własne na podstawie danych z <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/as.html> (data odczytu 1.05.2009)

⁹ <http://www.atrakcje-turystyczne.com/oceania/australia/> (dostępność 2.05.2009r.)

St. James i mennica z pierwszej połowy XIX w. Najbardziej jednak charakterystyczną budowlą miasta jest wielki nowoczesny **gmach Opery** na 7 tys. miejsc, z oryginalnym dachem w kształcie rozpiętych żagli. Równie słynnym obiektem jest wiszący most (**Harbour Bridge**) nad Zatoką Sydnejską, w przeszłości jeden z najdłuższych na świecie. Sydney znane jest także z licznych muzeów oraz z Galerii Sztuki, ze zbiorami m.in. sztuki Aborygenów oraz ludów Oceanii. Atrakcją turystyczną miasta jest też **duże akwarium**, z fauną mórz południowych. Miasto słynie także z plaż, z których najbardziej znaną jest **Bondi Beach**. Znajduje się tu również wiele przystani jachtowych.

Wielkie Góry Wododziałowe, ciągnące się wzdłuż wschodnich wybrzeży Nowej Południowej Walii, należą do lepiej zagospodarowanych i najczęściej odwiedzanych regionów w Australii. Ich najwyższym pasmem są Alpy Australijskie, których dużą powierzchnię zajmują parki narodowe, m.in. Park Narodowy Kościuszki. Na jego terenie znajduje się najwyższy szczyt Australii - **Góra Kościuszki** (nazwę, nadaną przez P.E. Strzeleckiego). Alpy Australijskie to obszar turystyki pieszej w sezonie letnim, a przede wszystkim sportów narciarskich w zimowym. Głównym centrum komunikacyjnym tego regionu jest miejscowość **Cooma**, mająca połączenie z Sydney i Melbourne lokalnymi liniami lotniczymi oraz połączenie drogowe (tzw. autostrada śnieżna). Do najpiękniejszych partii Wielkich Gór Wododziałowych należą także **Góry Błękitne**, leżące na zachód od Sydney. Głównym centrum turystycznym jest tu Katoomba, popularny letni ośrodek wypoczynkowy ze starą kolejką wąskotorową i kolejką linową. Bardzo popularnym i często fotografowanym obiektem w Górach Błękitnych jest grupa skał „**Trzy Siostry**”. Innymi często odwiedzanymi miejscami są: rezerwat przyrodniczy Wirrimbura, zapora Warragamba, wodospad Wentworth i jaskinie Jenolan.

*Rys. 7 Formacja skalna „Trzy siostry” w Górach Błękitnych
Fot. Krzysztof Stępiak*

Wybrzeża Nowej Południowej Walii, ciągnące się na przestrzeni ponad 1000 km stanowią także ważny region wypoczynkowy. Największą frekwencję turystów notuje się zwłaszcza na

tw. Wybrzeżu Wschodnim (Batemans Bay, Narooma, Moruya) oraz Wybrzeżu Środkowym (Gosford, Swansea).

b) Australijskie Terytorium Stołeczne

Canberra leży w szerokiej dolinie, u stóp Alp Australijskich. Jest to **miasto-ogród**, podzielone na dwie części przez duże jezioro zaporowe. Dzięki bogactwu zieleni, szerokim i ocienionym drzewami ulicom, funkcjonalnemu układowi przestrzennemu oraz nowoczesnej i oryginalnej architekturze należy do najładniejszych stolic na świecie. W części południowej góruje nad nim wzgórze Capital, w części północnej zaś wzgórze City, połączone szeroką arterią komunikacyjną (Aleja Wspólnoty), przecinającą jezioro. Charakterystycznym obiektem miasta jest zbudowana na jeziorze wysoka fontanna wodna (140 m). Do najważniejszych obiektów turystycznych Canberry należą: **Parlament** (największy na świecie, otwarty w 1988 r.), **Australijskie Muzeum Wojny** (pełniące także funkcję Muzeum Pamięci Narodowej), Uniwersytet, Akademia Nauk, Biblioteka Narodowa, a także ogród botaniczny na stokach Black Mountain, ma 3 tys. gatunków roślin endemicznych. W pobliżu miasta znajduje się Obserwatorium Astronomiczne Mt. Stromlo (założone przez Polaka), a także rezerwat Tidbinbilla z licznymi zwierzętami typowymi dla Australii, które żyją w środowisku naturalnym (w tym kangury, koala, ptaki wodne, strusie emu, a także dziobaki, wombaty i inne). Jest to popularny teren wypoczynku niedzielного. W pobliżu znajduje się stacja obserwacji ruchu satelitów (otwarta dla zwiedzających).

c) Wiktoria

Stolica Wiktorii - Melbourne leży nad zatoką **Port Phillip** w Cieśninie Bassa. Jest to duży ośrodek przemysłowy, handlowy, komunikacyjny i kulturalny. Jest to także drugi pod względem znaczenia międzynarodowy port lotniczy Australii (połączenia z Europą, Azją Południowo-Wschodnią, Ameryką Północną i wyspami Oceanu Spokojnego, ma także codzienne, dogodne połączenia lotnicze ze stolicami wszystkich stanów). Melbourne jest miastem wyróżniającym się **bogactwem zieleni**. Wśród licznych parków i ogrodów najpiękniejsze to Royal Botanic Gardens, Treasury Gardens i Fitzroy Gardens. Do najcenniejszych budowli zabytkowych miasta należą: Como - pałac w stylu kolonialnym z 1860 r., La Trobe's Cottage - dawna siedziba rządu oraz przeniesiony z Anglii dom rodzinny kapitana Cooka. Najbardziej znanym obiektem sakralnym jest neogotycka **Katedra Św. Patryka** z 1849 r. W centrum handlowym miasta, wśród nowoczesnych **drapaczy chmur**, zachowało się także wiele starych budowli z ubiegłego wieku. Znanym obiektem jest też Muzeum Narodowe z bogatymi zbiorami sztuki australijskiej i światowej, w tym zbiory sztuki aborygeńskiej. Największym obiektem sportowym, odwiedzanym również przez turystów,

jest **Stadion Olimpijski**, zbudowany w 1956 r. Jednym z najważniejszych terenów wypoczynkowych dla mieszkańców Melbourne są położone w pobliżu miasta **góry Dandenong**. Góry te porastają lasy eukaliptusowe, a zamieszkuje je wiele gatunków ptaków endemicznych (w tym papug).

W pobliżu Melbourne leży też rezerwat **Healesville** zamieszkały przez różne gatunki zwierząt australijskich, jak: kangury, koala, emu, ptaki. Na licznych rzekach w tym regionie dużo jest jezior zaporowych i wodospadów. Popularnym rezerwatem przyrody w okolicy Melbourne jest również wyspa **Philip Island**, zamieszkała przez pingwiny (atrakcją dla turystów jest obserwowanie powrotów tych ptaków na wieczorny spoczynek z morza na ląd). W zachodniej części Wiktorii głównym regionem turystycznym są **góry Grampian**, znane z bogatej szaty roślinnej i malowideł naskalnych.

We wschodniej części tego stanu znajduje się natomiast urodzajna kraina rolniczo-leśna - **Gippsland** (zbadana i nazwana tak przez P.E. Strzeleckiego). Na tym obszarze utworzono kilka rezerwatów przyrody. Najbardziej znany jest park narodowy Wilsons Promontory. Atrakcjami turystycznymi Wiktorii są liczne małe miasteczka, a zwłaszcza te, które zyskały sławę w połowie XIX w., w okresie gorączki złota (np. **Ballarat**, Bendigo).

d) **Queensland**

Najważniejszymi dziedzinami gospodarki Queenslandu jest hodowla bydła (stan ten ma największe pogłowie bydła) oraz górnictwo. Największym miastem jest Brisbane. Jest to port wywozowy surowców rolnych i górniczych oraz duży ośrodek przemysłowy. **Brisbane** jest także centrum komunikacyjnym i turystycznym wschodnich wybrzeży Queenslandu. Jest to miasto o nowoczesnej architekturze, w którym jednak zachowało się jeszcze wiele starych budynków z okresu kolonialnego. Najważniejszymi obiektami turystycznymi są tu muzea ze zbiorami sztuki aborygeńskiej. W okolicach miasta atrakcją turystyczną jest **Lone Pine Koala Sanctuary**, w którym żyją koala, kangury i inne zwierzęta australijskie, a także **New Farm Park** - olbrzymia plantacja roślin ozdobnych (róże, jacaranda, bugenvillie i in.). Wschodnie wybrzeże Queenslandu jest najważniejszym regionem wypoczynkowym Australii, zwłaszcza zaś obszar ciągnący się na południe i północ od Brisbane oraz wysepki położone na Wielkiej Rafie Koralowej. Najlepiej zagospodarowanym odcinkiem wybrzeży i popularnym miejscem wypoczynkowym Australijczyków jest tzw. **Złote Wybrzeże**, znajdujące się na południe od Brisbane. Wzdłuż piaszczystych i słonecznych plaż powstało dużo **miejscowości wypoczynkowych**, z których najbardziej znane to Surfers Paradise i Coolangatta. Wybrzeże to słynie zwłaszcza z doskonałych warunków do uprawiania **surfingu**. Liczne miejscowości wypoczynkowe dostarczają także, obok możliwości plażowania i uprawiania sportów

wodnych, wielu atrakcji kulturalnych i rozrywkowych. W **Currumbin** znajduje się rezerwat tysięcy kolorowych papug, żyjących tu na wolności, w Kirra - muzeum starych samochodów i pojazdów konnych, w Coolangatta i w Sout-hport zaś można obejrzeć pokazy tresury delfinów oraz olbrzymie akwaria z fauną morską południowych. Położone na północ od Brisbane tzw. **Słoneczne Wybrzeże** jest także dobrze zagospodarowanym i popularnym miejscem wypoczynku Australijczyków. Największe kąpieliska z licznymi wysokiej klasy hotelami i innymi obiektami turystycznymi to: Caloundra, Maroochydore, Coolum Beach i Noosa Heads. Na wybrzeżach tych znajduje się również wiele interesujących osobliwości krajoznawczych, jak np. park narodowy Kondalilla, obejmujący fragment naturalnego lasu równikowego, rezerwaty zwierząt na wyspach Bribie i Fraser oraz wielkie plantacje owoców tropikalnych koło Noosa Heads. Atrakcją turystyczną Australii o randze światowej jest **Wielka Rafa Koralowa**, biegnąca równolegle do wschodnich wybrzeży Oueenslandu. Powstała ona w ciągu milionów lat na krawędzi szelfu kontynentalnego. Znajduje się tu ok. 600 małych wysp skalistych i koralowych, w większości nie zamieszkałych. Wyspy te mają zwykle białe, piaszczyste brzegi, zaś wewnątrz często pagórkowate i pokryte bujną roślinnością tropikalną. Rozległy region Wielkiej Rafy Koralowej zapewnia turystom doskonałe warunki do **plywania**, **żeglowania** oraz **nurkowania**. Na niektórych wyspach znajdują się podwodne obserwatoria. Można tu także obserwować życie morza ze szklanych łodzi podwodnych.

e) Terytorium Północne

Stolica Terytorium Północnego - **Darwin** (ok. 70 tys. mieszk.) jest centrum turystycznym obszaru tropikalnego oraz całej **Ziemi Arnhema**. Region ten zamieszkuje wielu **Aborygenów**. W wilgotnych lasach równikowych i na stepach żyje jeszcze dużo dzikich zwierząt, m.in. bawoły, krokodyle oraz wiele gatunków ptaków. W celu ochrony tego bogatego świata przyrody utworzono na wschód od Darwin **park narodowy Kakadu**. Obejmuje on obszary bagniste, piaszczyste wybrzeża, lasy wilgotne z roślinnością składającą się z ok. 1 tys. gatunków. W licznych miejscach spotkać można zabytki sztuki aborygeńskiej. Głównym szlakiem turystycznym Terytorium Północnego jest droga biegnąca z Darwin do Alice Springs. Na tej trasie interesujący jest zwłaszcza park narodowy Wąwozu Katherina z pięknymi wąwozami i jaskiniami wapiennymi. **Alice Springs** (ok. 15 tys. mieszk.) leży prawie w geograficznym centrum całego kontynentu australijskiego i jest jedynym miastem w promieniu setek kilometrów. Najłatwiej dostać się tu można drogą powietrzną, gdyż Alice Springs ma codzienne połączenia lotnicze ze wszystkimi miastami stołecznymi Australii. Alice Springs jest siedzibą **Royal Flying Doctor Service**, służby zdrowia, która za pomocą

samolotów niesie pomoc ludziom na obszarze setek tysięcy kilometrów. Jest tu także szkoła prowadząca naukę przez radio. Jednakże Alice Springs najbardziej znane jest jako baza dla turystów udających się do słynnej skały **Ayers Rock**, znajdującej się o 470 km na południowy-zachód od miasta. Ayers Rock jest największym monolitem skalnym na świecie (3 km dł., 2,5 km

Rys. 8 Ayers Rock

Źródło: <http://papundits.files.wordpress.com/2009/01/ayers-rock.jpg> (data odczytu: 2.05.2009 r.)

szer. i 335 metrów wysokości). Skała zbudowana z czerwonego, późnokambryjskiego piaskowca zmienia swoje zabarwienie w zależności od pory dnia, dostarczając niezwykle pięknych widoków. Dla tubylców zamieszkujących ten region jest ona miejscem świętym.

Znaną miejscowością turystyczną w tym regionie jest także **Ross River**, osada leżąca w centrum atrakcyjnych krajobrazowo terenów, z wąwozami, jaskiniami i naskalnymi malowidłami pierwotnych mieszkańców Australii. Także w wielu innych miejscach na tym obszarze znajdują się osobliwości skalne, wąwozy i malowidła.

f) Australia Zachodnia

Jej stolica - **Perth**, portowe miasto nad Oceanem Indyjskim jest dużym ośrodkiem przemysłowym, a także centrum turystycznym stanu. Miasto odznacza się łagodnym i ciepłym klimatem, a okolice słyną z rozległych, piaszczystych plaż. W tym nowoczesnym mieście zachowało się jeszcze wiele budynków z ubiegłego wieku, między innymi stary sąd i młyn. Tutejsze muzeum zgromadziło sporo eksponatów związanych z kulturą i sztuką rdzennej ludności Australii, a także wraki starych statków holenderskich. Najpopularniejszym miejscem wypoczynkowym mieszkańców Perth jest położona w pobliżu miasta **wyspa Rottnest**, na której znajduje się rezerwat dzikich zwierząt.

Południowo-zachodni kraniec Australii Zachodniej, który porastają lasy eukaliptusowe, słynie z pięknych krajobrazów. Na wybrzeżach znajduje się wiele **miejscowości wypoczynkowych**, z których najbardziej znane to: Bunbury, Busselton i Albany. Interesujące pod względem turystycznym są także tereny złotonośne z centrum w Kalgoorlie oraz na północy stanu górzyste, o dużych walorach krajobrazowych region Kimberley.

g) Australia Południowa

Stolica Australii Południowej - **Adelaide**, leży nad zatoką Saint Vincent u stóp Mount Lofty. Najważniejszą jej funkcją jest przemysł, nauka i kultura. Miasto ma nowoczesne **Centrum Festiwalowe**, składające się z wielkiej sali koncertowej, dwóch teatrów i amfiteatru. Ma także cenną Galerię Sztuki i Muzeum ze zbiorami kultury aborygeńskiej, Melanezji i Nowej Gwinei. Najpopularniejszym miejscem krótkich wycieczek poza miasto są góry **Mount Lofty** oraz rezerwat zwierząt Cleland. Dalsze trasy prowadzą do doliny Barossa, na **Wyspę Kangura**, nad rzekę Murray oraz w Góry Flindersa. Dolina Barossa, w której w 1839 r. osiedlili się emigranci niemieccy, słynie ze starannie utrzymanych winnic, gajów oliwnych i sadów. Jest tu sporo **restauracji i winiarni**. Corocznie odbywają się widowiskowe **festiwale winobrania**. Region ten dostarcza ok. 75% produkcji wina. Wyspa Kangura jest dużym ośrodkiem turystycznym, dobrze wyposażonym w bazę hotelową. Największą atrakcją wyspy jest rezerwat dzikich zwierząt, gdzie spotkać można koala, kangury, foki oraz liczne stada ptaków. Dużą popularnością cieszą się także wycieczki statkiem po rzece **Murray**, która płynie przez tereny sadów, pól uprawnych i lasów eukaliptusowych. Ważnym regionem turystycznym Australii Południowej są też Góry Flindersa. Największymi ośrodkami wypoczynkowymi są tu Wilpena i Arkaroola.

h) Tasmania

Stolicą Tasmanii jest **Hobart** (175 tys. mieszk., 1990 r.), niewielkie miasto leżące na południowym wybrzeżu wyspy, u stóp góry Wellington (1269 m n.p.m.). Hobart założone zostało przez D. Collinsa, który przywiózł w 1804 r. pierwszą partię wolnych osiedleńców (262 osoby) i skazańców (178) z rejonu dzisiejszego Melbourne. W mieście zachowały się liczne budynki pochodzące z ubiegłego wieku; atrakcją turystyczną są także muzea (w tym muzeum morskie i muzeum kultury ludowej).

Wśród rezerwatów przyrody Tasmanii największy jest **Park Narodowy Południowo-Zachodni**, obejmujący tereny góryste z dużym jeziorem Pedder. Inne parki utworzono na obszarach górskich, na wybrzeżach i wysepkach przybrzeżnych. Najważniejszymi terenami wypoczynkowymi są zwłaszcza północne i wschodnie wybrzeża wyspy, gdzie znajdują się nadmorskie ośrodki wypoczynkowe (Stanley, Boat Harbour Beach, Sister Beach, Port Sorrel, Turners Beach, Low Head, Weymouth, St. Helens i Scamander).

2.2 Dostępność komunikacyjna

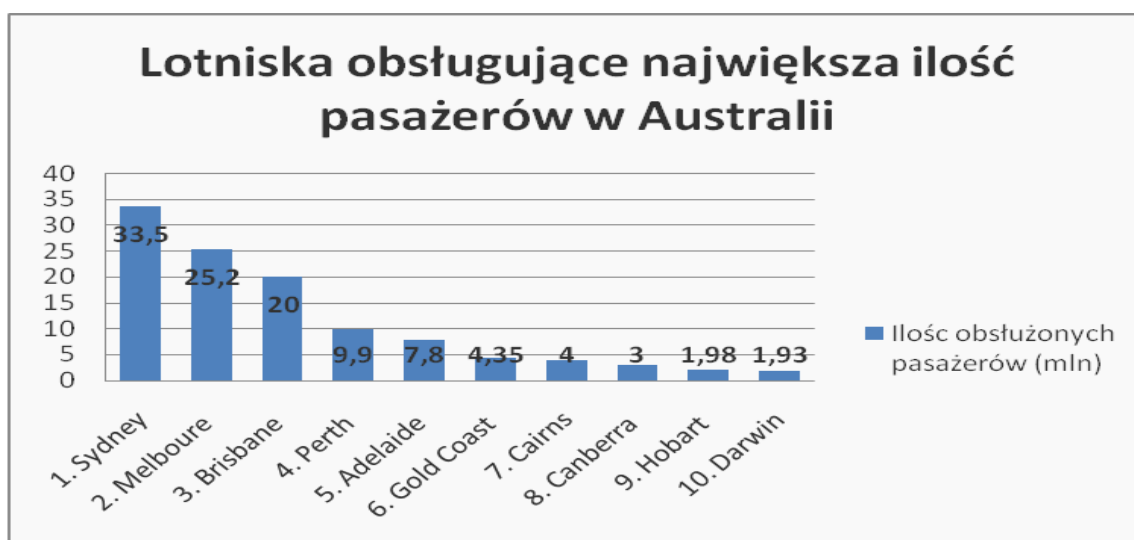
Transport w Australii odgrywa szczególnie ważną rolę ze względu na duże odległości między głównymi miastami Australii jak i znacznym oddaleniem od innym kontynentów.

Australia posiada rozbudowane sieci kolejowe jak i drogowe. Łączna długość linii kolejowych wynosi 38 550 km (różne szerokości torów). Niska gęstość zaludnienia sprawia, że wskaźnik długości linii kolejowych na 10 000 mieszkańców jest bardzo niski i wynosi 18,1 km/10tys. mieszkańców. Sieć ta jest rozmieszczona nierównomiernie i ma duże znaczenie w ruchu podmiejskim.

Długość **dróg kołowych** wynosi łącznie **913 000 km** , w tym 353 331 km dróg betonowych(38,7%). Kraj ten jest wysoko zmotoryzowany, zajmuje drugie miejsce pod względem ilości posiadanych samochodów na mieszkańca.

Żegluga śródlądowa i dalekomorska odgrywa bardzo małą rolę. Poziom wody jest bardzo zawodny, rzeki są nieprzejezdne przez większą część roku. Dlatego ten rodzaj transportu nie jest w stanie konkurować z koleją, transportem drogowym, czy lotniczym. Długość tras morskich wynosi 2 000 km, głównie używanych do rekreacji(prywatne łodzie) na rzekach Murray i Murray-Darling.

Duże znaczenie posiada transport lotniczy. Australia posiada **462 lotniska** (w tym z betonowym pasem startowym: 332). Lotniska obsługujące największą ilość pasażerów przedstawia tabela 1. Największe międzynarodowe linie lotnicze to **Quantas**.

Wykres 3 Lotniska obsługujące największą ilość pasażerów w Australii w 2008/09 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_the_busiest_airports_in_Australia(data odczytu 2.05.2009)

Rozdział II - Rynek recepcji turystycznej

1. Rynek Australii jako część regionu Azja i Pacyfik na tle międzynarodowego ruchu turystycznego

Australia, według klasyfikacji UNWTO zaliczana jest do regionu Azja i Pacyfik, a następnie do subregionu Oceanii.

Tabela 1 Międzynarodowe przyjazdy turystyczne według regionów 1990 - 2007

	International Tourist Arrivals (million)						Market share (%) 2007*	Change (%) 06/05 07*/06		Average annual growth (%) '00-'07*
	1990	1995	2000	2005	2006	2007*				
World	436	536	683	803	847	903	100	5.5	6.6	4.1
Europe	262.6	311.3	393.5	440.3	462.2	484.4	53.6	5.0	4.8	3.0
Northern Europe	28.6	35.8	43.7	52.8	56.4	57.6	6.4	6.8	2.2	4.0
Western Europe	108.6	112.2	139.7	142.4	149.5	154.9	17.1	5.0	3.6	1.5
Central/Eastern Europe	31.5	60.6	69.4	87.8	91.5	95.6	10.6	4.2	4.5	4.7
Southern/Mediterr. Eu.	93.9	102.7	140.8	157.3	164.8	176.2	19.5	4.7	7.0	3.3
Asia and the Pacific	55.8	81.8	109.3	154.6	167.0	184.3	20.4	8.0	10.4	7.8
North-East Asia	26.4	41.3	58.3	87.5	94.3	104.2	11.5	7.7	10.6	8.6
South-East Asia	21.1	28.2	35.6	48.5	53.1	59.6	6.6	9.4	12.2	7.6
Oceania	5.2	8.1	9.2	10.5	10.5	10.7	1.2	0.4	1.7	2.2
South Asia	3.2	4.2	6.1	8.1	9.1	9.8	1.1	11.8	8.2	7.1
Americas	92.8	109.0	128.2	133.4	135.8	142.5	15.8	1.9	4.9	1.5
North America	71.7	80.7	91.5	89.9	90.6	95.3	10.6	0.8	5.2	0.6
Caribbean	11.4	14.0	17.1	18.8	19.4	19.5	2.2	3.4	0.1	1.9
Central America	1.9	2.6	4.3	6.4	7.1	7.7	0.9	9.9	9.6	8.6
South America	7.7	11.7	15.3	18.2	18.7	19.9	2.2	2.8	6.4	3.9
Africa	15.2	20.1	27.9	37.3	41.4	44.4	4.9	11.0	7.4	6.9
North Africa	8.4	7.3	10.2	13.9	15.1	16.3	1.8	8.4	7.9	6.8
Subsaharan Africa	6.8	12.8	17.7	23.3	26.3	28.2	3.1	12.6	7.1	6.9
Middle East	9.6	13.7	24.4	37.8	40.9	47.6	5.3	8.2	16.4	10.0

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

(Data as collected by UNWTO, 2008)

Źródło: http://unwto.org/facts/eng/pdf/highlights/UNWTO_Highlights08_en_LR.pdf (data odczytu: 2.05.2009)

Tabela nr 1 pokazuje międzynarodowe przyjazdy turystyczne według regionów. Wynika z niej, że region Azji i Pacyfiku zajął drugie miejsce na świecie pod względem liczby przyjazdów w 2007 roku. Region ten turyści odwiedzali 184 miliony razy w 2007 roku, co daje aż 10% wzrost w stosunku do 2006 roku. Subregion Oceanii odnotował stosunkowo niewielki wzrost w stosunku do 2006, bo niecałe 2%, porównując go do wzrostu

w Południowo – Wschodniej Azji (12,2%) i Północno – Wschodniej Azji (10,6%), które są najszybciej rozwijającymi się subregionami świata.

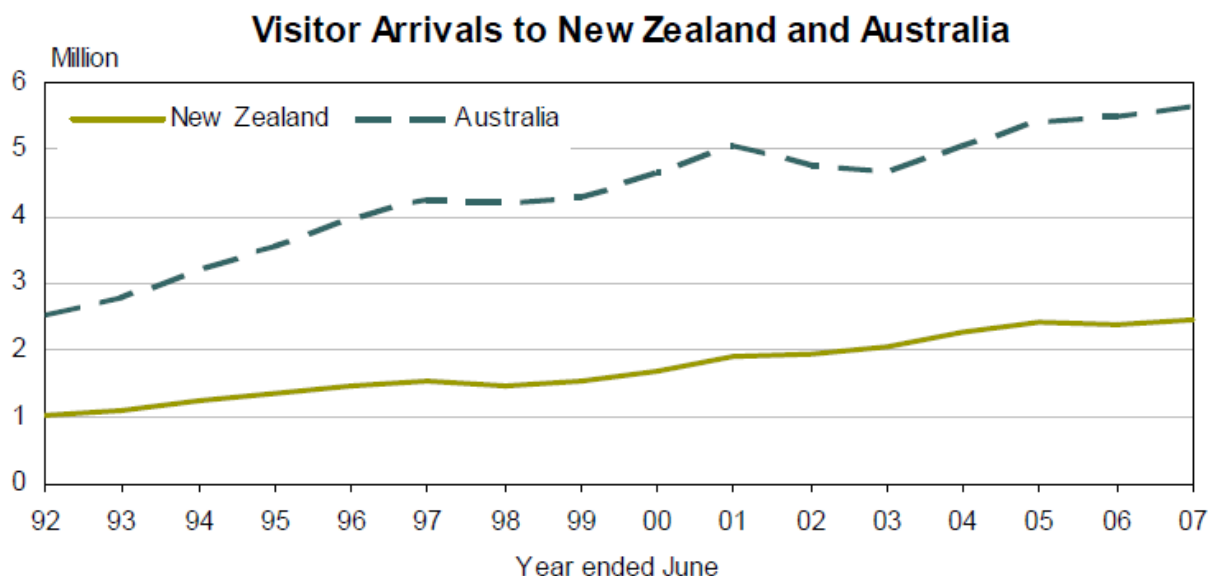
Tabela 2 Liczba międzynarodowych przyjazdów do Australii 1999 - 2007

International visitor arrivals to Australia

Year	Arrivals	Annual change (%)
1999	4,459,600	7.0
2000	4,931,300	10.6
2001	4,855,800	-1.5
2002	4,841,200	-0.3
2003	4,745,800	-2.0
2004	5,215,000	9.9
2005	5,499,100	5.4
2006	5,532,400	0.6
2007	5,644,000	2.0

Źródło: http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20_and_Figures_2008.pdf
(data odczytu: 2.05.2009)

W 2007 roku liczba przyjazdów do Australii wynosiła **5,64 mln**, co stanowi **53%** wszystkich przyjazdów do subregionu Oceanii (10,7 mln), natomiast na tle całego regionu Azji i Pacyfiku stanowi **to 3%** (184,3 mln). Wynika z tego, że Australia ma bardzo niski udział w rynku przyjazdów międzynarodowych swojego regionu, a jej wzrost też odbywa się stosunkowo wolno (2006/07 – 2%) na tle całego regionu (2006/07 – 10,4%). Różnice te mogą wynikać z dużych odległości pomiędzy Azją, a Australią. Natomiast, gdyby brać pod uwagę subregion Oceanii (2006/07 – 1,7%) to wzrost ten odbywa się szybciej niż w tym subregionie. Trzeba zauważyć, że w swoim subregionie **Australia jest krajem** skupiającym ponad połowę wszystkich przyjazdów (53%). Porównanie dwóch najczęściej odwiedzanych krajów w tym regionie (Australia i Nowa Zelandia) przedstawia wykres nr 4.

Wykres 4: Porównanie przyjazdów do Australii i Nowej Zelandii, 1992 - 2007

Źródło: http://www.stats.govt.nz/NR/rdonlyres/A467FC77-AE92-4D4A-BC80-DA717DCAEC57/0/Vis_NZ_AU.pdf

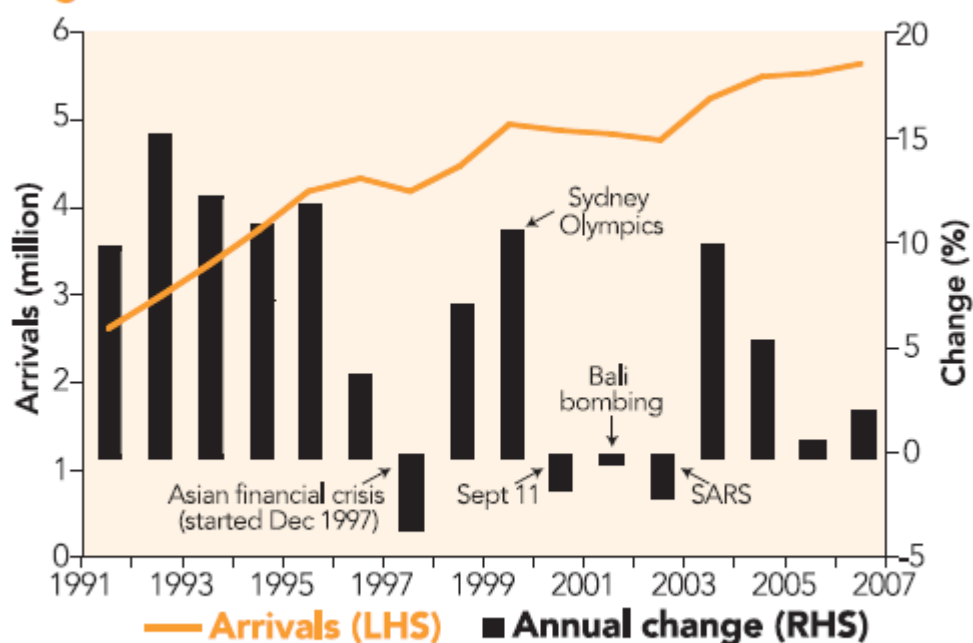
Kluczowym czynnikiem mającym wpływ na liczbę przyjazdów do Australii i Nowej Zelandii jest ich położenie geograficzne. Oba kraje są w podobnej sytuacji pod tym względem, gdyż są oddalone znacznie od reszty państw świata i w obu zaobserwować można stały wzrost przyjazdów od 1992 roku. Co więcej tempo wzrostu w obu państwach przedstawia się bardzo podobnie. Około ¼ osób wybierających Australię jako destylację wakacyjnych udaje się również do Australii. Pod koniec czerwca 2007 roku odnotowano **2,5 mln przyjazdów do Nowej Zelandii**, czyli ponad połowę mniej niż do **Australii (5,6 mln)**. Jednak jeśli wziąć pod liczbę ludności obu krajów (Nowa Zelandia: 4,1 mln, Australia 21,3 mln), to Nową Zelandię odwiedza więcej turystów w stosunku do liczby mieszkańców niż w Australii.

2. Liczba przyjazdów do Australii

Liczba międzynarodowych przyjazdów do Australii stosunkowo rośnie się od 1991 roku. W latach 1991 – 1996 odnotowała bardzo intensywny wzrost ilości przyjazdów. W roku 1997 nastąpił spadek, ze względu na kryzys finansowy na rynku azjatyckim. Następnie w 2000 roku znów odnotowano silny wzrost z powodu organizowanych w Sydney Igrzysk Olimpijskich. W latach 2001-2003 znów odnotowano spadek przyjazdów do Australii spowodowany atakami terrorystycznymi (USA i Bali), a następnie epidemią SARS. Od roku 2004 -2007 obserwuje się ciągły wzrost przyjazdów do Australii, która jest postrzegana jako

egzotyczny kraj zamorski. Jednak w **2008 roku liczba przyjazdów do Australii wyniosła: 5,58 mln**¹⁰. Wynika z tego iż liczba ta zmniejszyła się w stosunku do 2007 roku (5,64 mln), o około 1%. Jest to spowodowane międzynarodowym kryzysem finansowym, który dotknął również Australię, gdyż ludzie rzadziej decydowali się na wybór tak dalekich destylacji turystycznych jak Australia. Jedynym miesiącem, w którym Australia odnotowała wzrost liczby przyjazdów w 2008 roku był lipiec, kiedy to odbywały się Światowe Dni Młodzieży w Sydney i młodzież z całego świata przybyła na spotkanie z papieżem Benedyktem XVI.

International visitor arrivals to Australia and shocks to growth

Source: Australian Bureau of Statistics, Overseas Arrivals and Departures (Cat No. 3401.0)

Wykres 5: Międzynarodowe przyjazdy do Australii oraz ich zmiana (%) od 1991-2007 roku

Źródło: http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20_and_Figures_2008.pdf (data odczytu: 3.05.2009)

¹⁰ Dane z : <http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Impact%20April%202009.pdf> (data odczytu 3.05.2009)

3. Kierunki, których przyjeżdżają turyści

Krajem, z którego przyjeżdża najwięcej turystów do Australii jest **Nowa Zelandia**. W roku 2007 liczba przyjazdów wynosiła **1,14 mln**, czyli prawie dwa razy więcej niż liczba przyjazdów z **Wielkiej Brytanii (688 tys.)**. Wynika to z bliskiej lokalizacji Australii i nowej Zelandii. Natomiast duża liczba przyjazdów z wielkiej Brytanii wynika z powiązań politycznych i wspólnej historii obu państw. Na uwagę zasługują również **kraje azjatyckie**, które stanowią ważny rynek dla kontynentu australijskiego. Dużo osób przyjeżdża z Japonii, Chin, Singapuru, czy Korei Południowej. Jeśli chodzi o rynek europejski to najwięcej turystów przyjeżdża z **Niemiec (151 tys.)**. Warto zwrócić uwagę na procentowy zmianę ilości przyjazdów, największy wzrost odnotowały **Chiny (15.9%)** i **Malezja (6,1%)**, największy spadek Japonia (-12%) i Wielka Brytania (-6,2%).

Tabela 3 Liczba przyjazdów do Australii według krajów, 2007 r.

Australia's top 10 markets by arrivals 2007

Rank	Country	Arrivals	Annual change (%)	Share of inbound (%)
1	New Zealand	1,138,000	5.8	20.2
2	United Kingdom	688,900	-6.2	12.2
3	Japan	572,900	-12.0	10.2
4	United States	459,700	0.8	8.1
5	China	357,400	15.9	6.3
6	Singapore	263,800	4.1	4.7
7	South Korea	253,200	-3.0	4.5
8	Malaysia	159,500	6.1	2.8
9	Germany	151,500	2.2	2.7
10	Hong Kong	146,900	-5.0	2.6

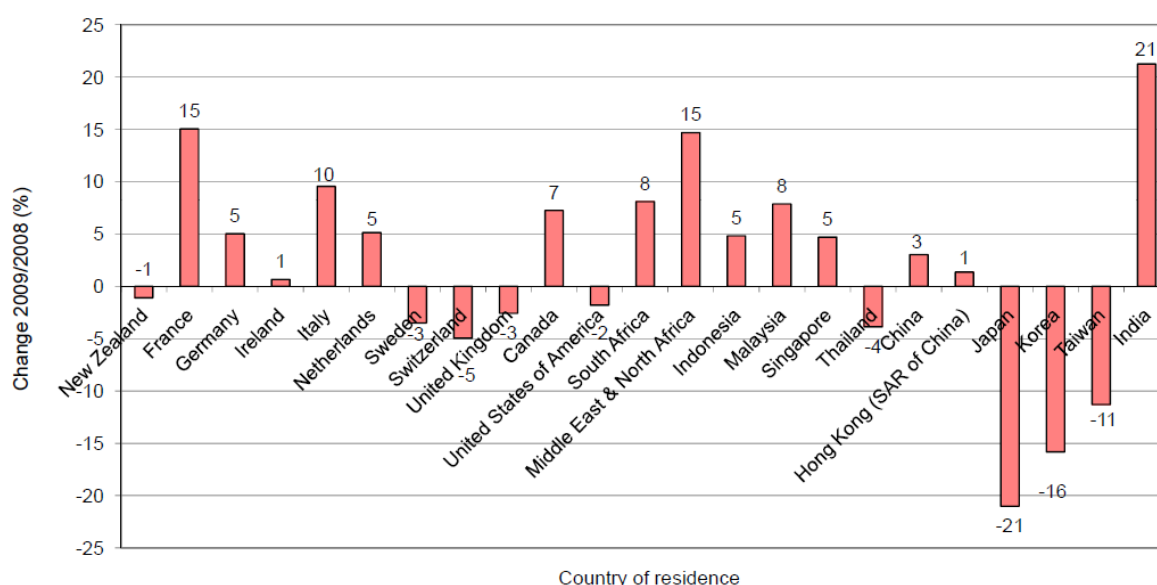
Źródło:

http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20_and_Figures_2008.pdf (data odczytu: 3.05.2009)

Wykres numer 6 przedstawia najnowsze dane (**styczeń 2009 r.**) dotyczące procentowej zmiany w przyjazdach do Australii według państw, które ją odwiedzają. Największy wzrost liczby przyjazdów odnotowały: **Indie (21%)**, **Francja (15%)** oraz region **Środkowy Wschód wraz z Afryką Północną (15%)**. Wzrost przyjazdu z **Chin** wynosi zaledwie 3% (a w 2007 wynosił on aż 15,9%). Liczba przyjazdów z Japonii nadal maleje (-21%), podobnie z Korei (-16%) i Tajwanu (-11%).

Chart 3 - Change in visitors by country of residence
Year ended 31 January 2009 relative to the previous year

Source: Australian Bureau of Statistics

Wykres 6: Procentowa zmiana w przyjazdach do Australii 2008/09

Źródło:

http://www.tourism.australia.com/content/Research/ABS/January2009/ABS_Jan09_change.pdf (data odczytu: 3.05.09)

4. Cele przyjazdów

Tabela 4 Cele przyjazdów do Australii 2007 r.

Purpose for visiting Australia, 2007

Purpose	Arrivals	Annual change (%)	Share of total arrivals (%)
Holiday	2,826,800	-2.1	50.1
Visit friends and relatives	1,179,700	4.8	20.9
Business	650,500	5.7	11.5
Conferences/conventions	187,900	9.9	3.3
Education	300,900	9.2	5.3
Employment	169,500	9.1	3.0
Other reasons/not stated	329,100	8.9	5.8
Total	5,644,000	2.0	100.0

Source: Australian Bureau of Statistics, Overseas Arrivals and Departures (Cat No. 3401.0)

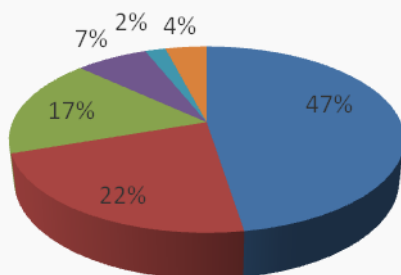
Źródło:

http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20and_Figures_2008.pdf (data odczytu: 3.05.2009)

Jak pokazuje tabela nr 4 najczęściej turystów przyjeżdżało do Australii w 2007 na wakacje, **w celach wypoczynkowych (2,8 mln)**, co stanowi cel ponad 50% wszystkich wyjazdów. Ponad 20% wyjazdów odbywało się w celu **odwiedzenia krewnych i znajomych (1,8 mln)**. Duże znaczenie miała również **turystyka biznesowa**, której udział we wszystkich celach wynosił 11,5% (650tys.).

Cele przyjazdów do Australii w 2008 r.

- Cel wypoczynkowy
- Turystyka biznesowa
- Zatrudnienie
- Odwiedziny krewnych i znajomych
- Edukacja
- Inne

Wykres 7 Cele przyjazdów do Australii w 2008 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <http://www.tra.australia.com/content/documents/IVS/IVS%20December%202008.pdf> (data odczytu: 3.05.2009)

Wykres nr 7 pokazuje cele przyjazdów do Australii w 2008 roku. W porównaniu do 2007 roku zmniejszyła się liczba przyjazdów w **celach wypoczynkowych** o 3% (2008 r. - 47%). Oprócz tego więcej osób przyjechało, by odwiedzić krewnych i znajomych (22%). Warto zwrócić uwagę na **turystykę biznesową** (tutaj liczona łącznie z przyjazdami na konferencje), której procentowy udział wynosi aż 17%, natomiast w 2007 wyniósł on 14,8% (łącznie z konferencjami). Oznacza to iż **zainteresowanie turystyką biznesową na kontynencie australijskim rośnie**.

Tabela 5 Cele przyjazdów do Australii z podziałem na państwa

Region of residence	Holiday %	Visiting friends and relatives %	Business %	Education %	Employment %
New Zealand	44	27	21	2	3
Japan	79	6	8	4	0
United Kingdom	53	34	8	1	2
Other Europe	57	18	12	6	3
Other Asia	47	16	19	13	2
North America	43	21	24	6	2
Other Countries	38	24	19	9	2
Total	60	24	18	7	3

Źródło:

<http://www.tra.australia.com/content/documents/Survey%20Results/Inbound.pdf>
(data odczytu: 3.05.2009)

Tabela nr 5 pokazuje iż w celach wypoczynkowych (na wakacje) najczęściej turystów przyjeżdża do Australii z **Japonii (79%) oraz Europy (57%)**. W celu odwiedzenia krewnych i znajomych najczęściej osób przybywa z Wielkiej Brytanii (34%), co wynika ze długoletnich związków politycznych tych państw, oraz z Nowej Zelandii (27%). W celach biznesowych najczęściej osób przyjeżdża z Północnej Ameryki (24%) oraz Azji (19%).

5. Odwiedzane regiony

Tabela numer 6 pokazuje, iż najczęściej odwiedzanym miastem w Australii jest Sydney (ponad 2 mln osób) oraz Melbourne (ponad 1 mln). Inne regiony docelowe to stan Queensland, który słynie z miejscowości wypoczynkowych. Turyści udają się tam, by zobaczyć Wielką Rafę Koralową, nurkować, czy uprawiać surfing na Złotym Wybrzeżu. Warto zauważyć, że wśród 10 najczęściej odwiedzanych regionów (bez miast) znajduje się również Uluru (Ayers Rock) – święta góra Aborygenów, która jest położona w centralnej części Australii, gdzie panuje bardzo suchy klimat. Wynika z tego, że popularność tej góry jest ogromna, skoro tysiące turystów przemierza połowę Australii, by ją zobaczyć. Natomiast najczęściej odwiedzanymi stanami (wg danych z 2008 roku) są nowa **Południowa Walia – 58%, Queensland – 53% i Wiktoria – 29%**.¹¹

Tabela 6 Najczęściej odwiedzany regiony przez turystów zagranicznych w Australii

Top 10 regions: International overnight trips for leisure year ending December 2007				
		Visitors('000)	Share of visitation	Avg nights in region
1	Sydney	2 047	51%	13
2	Melbourne	1 024	26%	12
3	Tropical North Queensland	793	20%	7
4	Gold Coast	787	20%	7
5	Brisbane	718	18%	9
6	Experience Perth	484	12%	17
7	Adelaide	273	7%	10
8	Sunshine Coast	250	6%	8
9	Whitsundays	221	6%	5
10	Hervey Bay/Maryborough	218	5%	5
Total:		4 001	100%	23

Top 10 regional areas*		Visitors ('000)
1	Tropical North Queensland	793
2	Gold Coast	787
3	Sunshine Coast	250
4	Whitsundays	221
5	Hervey Bay/Maryborough	218
6	Northern Rivers - Tropical NSW	214
7	Petermann (Uluru)	210
8	Alice Springs	165
9	North Coast NSW	160
10	Western	138
* Excluding capital cities		

Source: Tourism Research Australia, International Visitor Survey
Base: Visitors 15yrs and over.

Źródło: <http://www.tra.australia.com/content/documents/Survey%20Results/2007%20Data/Top%20ten%20regions%20-International.pdf> (data odczytu: 3.05.2009)

¹¹ Dane z : <http://www.tra.australia.com/content/documents/IVS/IVS%20December%202008.pdf> (data odczytu: 3.05.2009)

6. Sezonowość

Tabela nr 7 ilustruje sezonowość w Australii. Rozkład turystów jest w miarę równomierny przez cały rok. Jednak najwięcej osób przyjeżdża podczas **australijskiego lata – 28% (grudzień- luty)**, a najmniej podczas australijskiej **jesieni – 23% (marzec – maj)**.

Tabela 7 Sezonowość przyjazdów do Australii

	visitors	% of total visitor arrivals
Summer (Dec-Feb)	1 432 853	28%
Autumn (Mar-May)	1 163 177	23%
Winter (Jun-Aug)	1 199 127	24%
Spring (Sep-Nov)	1 285 309	25%

Markets

Seasonality commonly varies between markets. Overall it is less pronounced when markets are viewed individually.

Źródło:

<http://www.tra.australia.com/content/documents/Survey%20Results/2007%20Data/Seasonality.pdf>
(data odczytu 3.05.2009)

7. Długość pobytu i średnie wydatki turystów na dobę

Średnia długość pobytu w Australii **wynosi 29 dni** (tab.8). Różni się ona w zależności od regionu emisji turystów. W ciągu jednego wyjazdu turystycznego najwięcej dni w Australii spędzają **Europejczycy – 37** i **Azjaci** (bez Japonii) - **37**, a najmniej dni spędzają **Nowozelandczycy – 15 dni**. Wynika to z odległości jakie dzielą Europę od Australii. Jeśli już turysta decyduje się na tak daleką podróż, to chce zobaczyć jak najwięcej miejsc i jak najdłużej odpocząć. Wynika to również z faktu iż koszty pobytu w Australii często są mniejsze niż przelotu na ten kontynent.

Japończycy wydają najwięcej dolarów australijskich w przeliczeniu na **1 dobę – 194\$**, na drugim miejscu są **Amerykanie – 168\$**. Najmniej wydają turyści z Azji – 114\$/dobę i z Nowej Zelandii – 124\$/dobę. Wynika to z lepszego statusu ekonomicznego Japończyków i Amerykanów. Natomiast **średnie wydatki wszystkich odwiedzających to 130\$/dobę**. Europejczycy mieszczą się poniżej tej średniej z wynikiem 125\$/dobę.

Tabela 8 Długość pobytu w Australii i średnie wydatki turystów na dobę

Table 2 Visitors, visitors nights, duration of stay and expenditure by region of residence Year ended 30 June 2006						
Region of residence	Visitors	Nights in Australia Total	Average Duration of Stay	Total Inbound Economic Value (TIEV) (\$bn)	Average TIEV per person	Average \$ per night
NZ	979,997	14,261,748	15	\$1.8	\$1,807	\$124
Europe	1,240,955	46,479,779	37	\$5.8	\$4,666	\$125
The Americas	520,164	14,175,134	27	\$2.4	\$4,591	\$168
Japan	624,447	10,900,901	17	\$2.1	\$3,388	\$194
Other Asia	1,386,650	50,668,051	37	\$5.8	\$4,147	\$114
Other Countries	285,271	8,730,676	31	\$1.0	\$3,587	\$117
Total	5,037,483	145,216,289	29	\$18.8	\$3,740	\$130

Base: All visitors aged 15 years and over.
Source: Tourism Research Australia, International Visitor Survey.

Źródło:

http://www.tourism.australia.com/content/Research/Factsheets/Inbound_TourismFINAL0506.pdf (data odczytu: 3.05.2009)

8. Sposoby spędzania wolnego czasu w Australii przez turystów

Najczęściej wybieranym sposobem spędzenia wolnego czasu przez turystów w Australii jest **wyjście do restauracji lub kawiarni (89%)**, co oznacza, że turyści zagraniczni szczególnie zainteresowani są kuchnią australijską. Na drugim miejscu znajduje się **robienie zakupów – 82%**, a dopiero na trzecim miejscu **wyjście na plażę (pływanie, surfing, nurkowanie) – 62%**. Bardzo częstym sposobem spędzania wolnego czasu jest również **wizyta w parku narodowym, zoo lub akwarium – 47%**. Wynika to z dużej odmienności fauny i flory Australii w stosunku do reszty świata.

Tabela 9 Sposoby spędzania wolnego czasu przez turystów w Australii.

What are the top 10 activities of international visitors to Australia?			
		Number of Visitors	% of total visitors
1	Eat out/dine at a restaurant and/or cafe	4,540,166	89%
2	Go shopping for pleasure	4,158,211	82%
3	Go to the beach (incl swimming, surfing, diving)	3,156,004	62%
4	Go to markets	2,409,464	47%
5	Visit national parks / State parks	2,377,780	47%
6	Pubs, clubs, discos etc	2,061,127	40%
7	Visit wildlife parks / zoos / aquariums	2,013,279	39%
8	Visit botanical or other public gardens	1,781,746	35%
9	Charter boat / cruise / ferry	1,641,745	32%
10	Visit history / heritage buildings, sites or monuments	1,586,090	31%
Total: 5,098,759			

Źródło:

http://www.tourism.australia.com/content/Research/Factsheets/TopTen_Activities_Dec2006.pdf(data odczytu: 3.05.2009)

9. Zakwaterowanie

W tabeli nr 10 zaprezentowano ilość dostępnych pokoi w Australii w okresie 1998 – 2007 r. Statystyka ta jest podana dla wszystkich hoteli, moteli, pokoi gościnnych i apartamentów na kontynencie australijskim. Wynika z niej, że w ciągu 10 lat liczba dostępnych pokoi cały czas rośnie. Ważne jest fakt, iż rośnie również **obłożenie pokoi, w 2007 roku wynosiło ono 65,6%**, co jest bardzo wysokim wskaźnikiem i świadczy o ciągłym wzroście ruchu turystycznego w Australii.

Tabela 10 Ilość dostępnych pokoi w Australii i ich obłożenie, 2007 r.

Tourist accommodation

Year	Rooms available		Room nights occupied		Occupancy rate	Takings from Accommodation		Yield per available room	
	('000)	(%)	('000)	(%)		(\$b)	(%)	(\$)	(%)
1998	175,874	n/a	37,060	n/a	57.9	3.8	n/a	60.00	n/a
1999	184,533	4.9	39,559	6.7	59.0	4.1	6.9	61.20	1.9
2000	193,490	4.9	41,080	3.8	58.1	4.7	15.1	66.90	9.3
2001	196,991	1.8	41,176	0.2	57.3	4.8	0.9	66.30	-0.8
2002	196,987	0.0	42,149	2.4	58.7	4.9	2.1	67.70	2.1
2003	201,848	2.5	44,244	5.0	60.1	5.3	8.5	71.70	5.8
2004	204,717	1.4	46,307	4.7	62.0	5.7	7.5	75.90	6.0
2005	210,819	3.0	48,263	4.2	63.1	6.2	9.1	80.90	6.5
2006	213,643	1.3	49,965	3.5	64.3	6.8	9.6	87.30	8.0
2007	216,733	1.4	51,702	3.5	65.6	7.4	9.7	94.43	8.1

Źródło:

http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20_and_Figures_2008.pdf
(data odczytu: 3.05.2009)

10. Wydatki turystów zagranicznych

Całkowite wydatki turystów zagranicznych w Australii w 2008 roku wynosiły **16,3 miliardów dolarów australijskich**.¹² Jak prezentuje tabela nr 11 na **najwięcej na wyjazdy** do Australii wydali **mieszkańcy Wielkiej Brytanii – 607 mln\$**, na drugim miejscu są **Nowozelandczycy – 400mln\$**, natomiast na trzecim miejscu są **mieszkańcy USA (338mln\$)**. Z tych trzech państw przyjeżdża również najwięcej turystów do Australii. Duże wydatki mieli również mieszkańcy Chin (298mln\$) oraz Japonii (253mln\$).

¹² Dane z <http://www.tra.australia.com/content/documents/IVS/IVS%20December%202008.pdf> (data odczytu: 3.05.2009)

Tabela 11 Wydatki turystów zagranicznych wg państw, 2008 r.

Table 2 Visitors, visitor nights, duration of stay and expenditure by country of residence and main purpose of journey, quarter ended 31 December 2007 and 2008

Country of residence	Quarter ended 31 December 2007					Quarter ended 31 December 2008				
	Visitors '000	Nights in Australia			Expenditure in Australia \$million	Visitors '000	Nights in Australia			Expenditure in Australia \$million
		Total '000	Average	Median			Total '000	Average	Median	
New Zealand	266	3 505	13	7	400	273	4 101	15	7	392
Japan	139	2 849	20	5	253	105	2 205	21	5	247
Hong Kong	32	722	22	8	97	34	1 033	30	10	126
Singapore	68	1 648	24	7	239	69	1 467	21	7	210
Malaysia	41	1 059	26	8	116	43	1 430	33	11	158
Indonesia	26	950	37	11	113	23	825	36	10	85
Taiwan	18	429	24	6	50	19	809	42	7	59
Thailand	18	722	41	12	73	16	818	50	11	86
Korea	58	2 250	39	5	208	45	1 998	45	6	189
China	90	2 987	33	10	298	81	3 107	38	7	292
India	24	1 347	56	15	112	27	1 861	68	18	120
Other Asia	28	1 263	44	17	92	32	1 834	58	15	113
USA	112	2 668	24	11	338	109	2 117	19	11	278
Canada	32	1 294	40	19	136	34	1 471	44	20	148
United Kingdom	211	6 278	30	18	607	205	6 504	32	20	586
Germany	45	1 522	34	22	144	46	1 996	43	21	183
Scandinavia	27	811	30	19	84	27	951	35	19	98
France	20	916	45	20	75	23	955	41	18	86
Italy	16	623	40	19	55	15	879	59	23	73
Netherlands	16	725	45	25	54	18	574	32	26	63
Switzerland	14	556	40	32	71	12	442	37	23	51
Other Europe	59	2 157	36	19	214	60	2 716	45	22	250
Other countries	94	3 140	33	12	316	104	3 683	35	14	356

Źródło: <http://www.tra.australia.com/content/documents/IVS/IVS%20December%202008.pdf>
(data odczytu: 3.05.2009)

Tabela numer 12 prezentuje jak rozkładały się wydatki turystów zagranicznych w 2008 roku z podziałem na stany w Australii. Największe wydatki zanotowano w stanie **Nowa Południowa Walia (5,6mld\$)**, w stanie **Queensland (3,5mld\$)** oraz w stanie **Wiktoria (3,2mld\$)**. Stany te są również najczęściej odwiedzane przez turystów zagranicznych, gdyż tam zlokalizowane są największe atrakcje Australii, co wiąże się z ilością zostawianych przez turystów pieniędzy w tych stanach. Warto zauważyć, że największy wzrost wydatków w stosunku do 2007 roku odnotowano w stanie Wiktoria (10%), jak również Południowa Australia (8,9%), jak i Zachodnia Australia (8,6%) co świadczy o ich dynamicznym rozwoju turystycznym.

Tabela 12 Wydatki turystów zagranicznych wg stanów w Australii, 2008 r.

State/Territory visited Year End September Excluding package expenditure	Expenditure		
	2007 \$ million	2008 \$ million	
New South Wales	5,380	5,666	5.3%
Victoria	2,995	3,294	10.0%
Queensland	3,340	3,534	5.8%
South Australia	462	503	8.9%
Western Australia	1,557	1,691	8.6%
Tasmania	229	243	6.1%
Northern Territory	287	294	2.4%
Australian Capital Territory	190	197	3.7%
Total Australia(b)	14,441	15,423	6.8%

Źródło: <http://www.ttf.org.au/Content/ivsseptqtr08.aspx> (data odczytu: 3.05.2009)

11. Prognoza przyjazdów

Tabela nr 13 pokazuje prognozę przyjazdów do Australii. W 2016 roku mają one osiągnąć liczbę prawie **8,6 milionów przyjazdów**. Mamy obserwować również stały wzrost liczby przyjazdów w poszczególnych latach. Niestety póki co prognozy na rok 2008 nie sprawdziły się, gdyż w tym roku odnotowano 5,58 milionów przyjazdów, ale spadek ten odczuły wszystkie państwa świata, ze względu na kryzys międzynarodowy.

Tabela 13 Prognoza przyjazdów do Australii 2007-2016

Year	Inbound arrivals	
	('000)	(%)
2006	5,532	0.6
2007	5,735	3.7
2008	5,978	4.2
2009	6,295	5.3
2010	6,601	4.9
2011	6,947	5.2
2012	7,303	5.1
2013	7,655	4.8
2014	8,031	4.9
2015	8,433	5.0
2016	8,852	5.0
AAGR	4.8	n/a

Źródło:

http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20_and_Figures_2008.pdf (data odczytu: 3.05.2009)

12. Dochody z turystyki przyjazdowej

Dochody z międzynarodowej turystyki przyjazdowej do Australii w **2007 roku wyniosły 22,2 miliardy dolarów amerykańskich**. W porównaniu do 2006 roku (17,8miliardów\$) przychody wzrosły o 4,4 miliardy. **Australia znajduje się na 8 miejscu na świecie pod względem przychodów z turystyki**, co świadczy o tym, iż jest to ważna gałąź gospodarki tego państwa.¹³

¹³ Dane wg UNWTO z :
http://www.tourismroi.com/Content_Attachments/27670/File_633513750035785076.pdf (data odczytu:
3.05.2009)

Rozdział III Rynek emisji turystycznej

1. Turystyka zagraniczna

1.1 Liczba wyjazdów zagranicznych Australijczyków

W roku 2007 odnotowano prawie **5,46 milionów wyjazdów** zagranicznych Australijczyków, co stanowi **3% wszystkich wyjazdów z regionu Azji i Pacyfiku (181,9 mln)**.¹⁴ W porównaniu z rokiem 2006 nastąpił ponad **10% wzrost**. Tabela 14 prezentuje zmiany w turystyce wyjazdowej od 1998 do 2007 roku. Można zaobserwować **tendencję wzrostową**, choć w niektórych latach widoczny jest procentowy spadek wyjazdów zagranicznych. Spadek ten nastąpił w 2001 roku (-1,6%) i jest związany z atakami terrorystycznymi oraz w roku 2003 (-2,1%), co należy wiązać z zagrożeniem wirusem SARS. W ostatnich latach (2004-2007) możemy zaobserwować stały wzrost liczby wyjazdów, szczególnie w **2004 roku (28,9%)**. Jest on spowodowany umocnieniem się dolara australijskiego na rynkach zagranicznych oraz wzrostem ekonomicznym Australii w tych latach.

Tabela 14 Liczba wyjazdów zagranicznych Australijczyków od 1998-2007r.

Outbound tourism

Year	Departures	Annual change (%)
1998	3,161,200	7.8
1999	3,210,000	1.5
2000	3,498,200	9.0
2001	3,442,600	-1.6
2002	3,460,900	0.5
2003	3,388,000	-2.1
2004	4,368,700	28.9
2005	4,755,700	8.9
2006	4,940,600	3.9
2007	5,462,300	10.6

Źródło: http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20_and_Figures_2008.pdf (data odczytu: 4.05.2009)

¹⁴ Dane z UNWTO: Źródło: http://unwto.org/facts/eng/pdf/highlights/UNWTO_Highlights08_en_LR.pdf (data odczytu: 2.05.2009)

1.2 Kraje docelowe dla Australijczyków

Tabela nr 15 przedstawia kraje, które są najczęściej wybierane jako destylacje turystyczne przez mieszkańców Australii. Na pierwszym miejscu znajduje się **Nowa Zelandia (902,1 tys.)**, co świadczy o **bardzo intensywnym ruchu turystycznym między tymi krajami**. Drugie miejsce zajmuje **USA (479,1 tys.)**, a trzecie **Wielka Brytania (428,5 tys.)**. Wśród kolejnych krajów znajdują się: Tajlandia, Chiny, Indonezja, Singapur, Hong – Kong, Fiji i Malezja. Warto zauważyć, że Wielka Brytania jest jedynym krajem europejskim, który znalazł się w pierwszej dziesiątce krajów docelowych dla Australijczyków. Oznacza to, że inne kraje **Europy są rzadziej wybierane jako destynacje turystyczne** przez mieszkańców Australii. Natomiast **większość wyjazdów odbywa się w region Azji i Pacyfiku**.

Tabela 15: Najważniejsze kraje docelowe dla Australijczyków, 2007 r.

Australian outbound tourism, top 10 (main) destinations, 2007

Rank	Country	Departures	Annual change (%)
1	New Zealand	902,100	4.3
2	United States	479,100	8.8
3	United Kingdom	428,500	3.8
4	Thailand	374,400	30.0
5	China	284,300	13.3
6	Indonesia	282,600	45.0
7	Singapore	221,500	5.0
8	Hong Kong	206,500	5.2
9	Fiji	200,300	-1.0
10	Malaysia	181,300	7.9

Source: Australian Bureau of Statistics, Overseas Arrivals and Departures (Cat No. 3401.0)

Źródło: http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20and_Figures_2008.pdf (data odczytu: 4.05.2009)

1.3 Średnia długość wyjazdów zagranicznych

Średnia długość wszystkich wyjazdów zagranicznych dla mieszkańców Australii wynosi **22 dni**. Mieszkańcy Australii w **najdłuższe podróże** wybierają się do **Wielkiej Brytanii** (średnio na **38 dni**), **Kanady (35 dni)** i **Niemiec (29 dni)**. Wiąże się to z zasadą, że im większa odległość między krajem zamieszkania, a krajem odwiedzanym, tym na dłuższy pobyt. Australijczycy **najkrócej przebywają w Nowej Zelandii** (która najczęściej odwiedzają i która jest w stosunkowo bliskiej odległości) – **11 dni** oraz w Singapurze i Hong Kongu (po 13 dni).

Tabela 16 Średnia długość wyjazdów zagranicznych Australijczyków wg krajów, 03.2007

Country	Outbound Trips ('000)	Growth 06/07	Nights away (millions)	Average duration of stay
New Zealand	788	5%	9	11
USA	401	3%	10	24
United Kingdom	378	3%	14	38
Thailand	286	39%	4	15
China	234	14%	5	22
Singapore	199	10%	3	13
Indonesia	188	- 25%	3	14
Hong Kong	181	5%	2	13
Malaysia	154	3%	2	14
Japan	136	19%	3	18
Viet Nam	103	28%	2	24
Canada	93	12%	3	35
Germany	58	42%	2	29
Taiwan	24	- 20%	1	25
Korea	22	10%	1	33
Other Asia	243	- 4%	7	28
Other Europe	425	3%	18	41
Other Countries	613	8%	13	21
Total	4 528	6%	101	22

Źródło: <http://www.tra.australia.com/content/documents/Survey%20Results/Outbound%20March%202007%20FINAL.pdf> (data odczytu: 4.05.2009)

1.4 Wydatki Australijczyków na podróże zagraniczne

Całkowite wydatki Australijczyków na podróże zagraniczne w 2007 roku (tab.17) wyniosły **14,2 mld\$ amerykańskich**. Oznacza to, iż **Australia jest krajem zarabiającym na turystyce**, gdyż jej wpływy są większe niż wydatki (22,2 mld\$).

Tabela 17 Wielkość wpływów z turystyki przyjazdowej i wydatków na podróże zagraniczne według krajów w latach 2005-2007 (mld USD)

	Wpływy			Wydatki		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
USA	81,8	85,7	96,7	69,0	72,1	76,2
Hiszpania	48,0	51,1	57,8	15,1	16,7	19,7
Francja	44,0	46,3	54,2	30,5	31,2	36,7
Włochy	35,4	38,1	42,7	22,4	23,1	27,3
Chiny	29,3	33,9	41,9	21,8	24,3	29,8
W. Brytania	30,7	33,7	37,6	59,6	63,1	72,3
Niemcy	29,2	32,8	36,0	74,4	73,9	82,9
Australia	16,9	17,8	22,2	11,3	11,7	14,2
Austria	16,1	16,6	18,9	9,3	9,6	10,6
Turcja	18,2	16,9	18,5	2,9	2,7	3,3

Źródło: http://dms.msport.gov.pl/app/document/file/553/07_Zagraniczna_turystyka_przyjazdowa_w_2007_roku.pdf?field=file1 (data odczytu: 4.05.2009)

1.5 Porównanie turystyki zagranicznej wyjazdowej i przyjazdowej do Australii

Wykres numer 8 prezentuje liczbę wyjazdów zagranicznych i liczbę przyjazdów do Australii w latach 2000-2007. Wynika z niego, że tendencje spadkowe i wzrostowe układały się tak samo w wyjazdach zagranicznych jak i w przyjazdach. Turystyka przyjazdowa do Australii przewyższa turystykę wyjazdową zagraniczną, co świadczy o tym, że **Australia jest krajem recepcyjnym.**

Wykres 8: Zestawienie liczby wyjazdów zagranicznych Australijczyków i liczby przyjazdów do Australii 2000-2007

Źródło: <http://www.tra.australia.com/content/documents/Survey%20Results/Outbound%20March%202007%20FINAL.pdf> (data odczytu: 4.05.2009)

2. Turystyka krajowa

2.1 Liczba wyjazdów krajowych

Jak można zauważyć w tabeli nr 18 liczba **wyjazdów krajowych (z noclegiem)** Australijczyków jest w ciągu 10 lat (1998-2007) w miarę **stabilna**. Liczba wyjazdów w 1998 i 2007 roku jest prawie taka sama (73,8mln). Dość duże wahania były w latach 2004/05, kiedy to nastąpił spadek wyjazdów o -5,9%. Jednak do 2007 ponownie wzrosła ilość tych wyjazdów. Natomiast w **roku 2008** liczba ta spadła i wynosi **70,5 mln**. Tabela nr 18 prezentuje również **liczbę nocy spędzonych poza domem**. W roku 2007 wynosiła ona 288,6 mln, natomiast w **2008 roku** - **272 mln**, czyli nieznacznie spadła podobnie jak liczba wyjazdów. Wahanie to może być spowodowane kryzysem na rynkach światowych.¹⁵

Tabela 18: Liczba wyjazdów krajowych od 1998 – 2007 roku

Domestic Tourism in Australia

Year	Overnight trips		Visitor (‘000)	nights (%)
	(‘000)	(%)		
1998	73,811	n/a	293,456	n/a
1999	72,981	-1.1	294,266	0.3
2000	73,771	1.1	293,384	-0.3
2001	74,585	1.1	289,644	-1.3
2002	75,339	1.0	298,658	3.1
2003	73,621	-2.3	294,112	-1.5
2004	74,301	0.9	296,877	0.9
2005	69,924	-5.9	275,859	-7.1
2006	73,564	5.2	285,661	3.6
2007	73,800	0.3	288,603	1.0

Źródło: http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Tourism%20Statistics/Facts%20_and_Figures_2008.pdf (data odczytu: 4.05.2009)

¹⁵ Dane za rok 2008 na podstawie:

<http://www.tra.australia.com/content/documents/NVS/NVS%20December%202008.pdf> (data odczytu 5.05.2009)

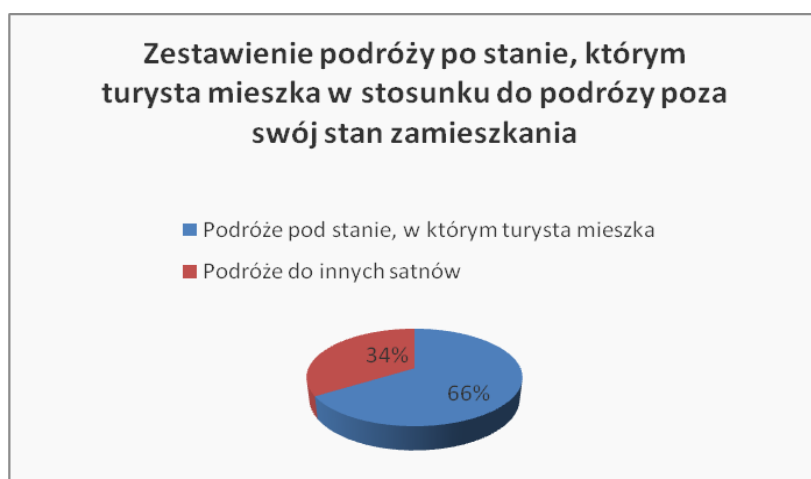
2.2 Miejsca docelowe

Tabela nr 19 prezentuje najczęściej odwiedzane stany przez Australijczyków. W kolumnie pierwszej zaprezentowano ilość turystów, a w drugiej liczbę nocy spędzonych poza domem. Jak wynika z tabeli nr 19 najwięcej Australijczyków w 2008 roku podróżowało do **Nowej Południowej Walii (24 mln osób)**, na drugim miejscu znajduje się stan **Wiktoria (16,7 mln osób)** i zaraz za nim stan **Queensland (16,7mln osób)**. W stanach tych turyści spędzili również najwięcej nocy. Świadczy to o tym, że stany te są bardzo popularne wśród Australijczyków ze względu na swe dogodne położenie (na wybrzeżu), rozwój turystyki wypoczynkowej i aktywnej.

Tabela 19 Najczęściej odwiedzany stany w Australii (mln), 2008 r.

		Year ended 31 December 2008		
Visitors to:				
New South Wales	24 078	34	81 644	30
Victoria	16 724	24	52 070	19
Queensland	16 711	24	72 187	27
South Australia	4 990	7	18 654	7
Western Australia	5 799	8	26 914	10
Tasmania ^(a)	1 971	3	8 433	3
Northern Territory	1 061	2	6 579	2
Australian Capital Territory	1 930	3	5 222	2

Źródło: <http://www.tra.australia.com/content/documents/NVS/NVS%20December%202008.pdf> (data odczytu 5.05.2009)

Wykres 9: Zestawienie podróży po stanie, którym turysta mieszka w stosunku do podróży poza swój stan zamieszkania

Opracowanie własne na podstawie danych z:

<http://www.tra.australia.com/content/documents/NVS/NVS%20December%202008.pdf> (data odczytu 5.05.2009)

Jak wynika z tabeli nr 9 turyści australijscy częściej podróżują po stanach, w których mieszkają – **66% wyjazdów**, a rzadziej udają się w podróże poza stan swojego zamieszkania – **34%**. Wynika to z dużej powierzchni stanów w Australii i czasu trwania podróży do oddalonego o setki tysięcy kilometrów stanu.

2.3 Cele wyjazdów

Tabela nr 20 prezentuje cele wyjazdów krajowych Australijczyków. W kolumnie pierwszej jest podana liczba turystów, a następnie procentowy udział, a w kolumnie drugiej podana jest liczba nocy i również procentowy udział. Z tabeli tej wynika, że najwięcej – **45% mieszkańców Australii podróżuje po swoim kraju w celach wypoczynkowych**, 1/3 Australijczyków odwiedza swoich krewnych i znajomych, a 19% odbywa podróże biznesowe.

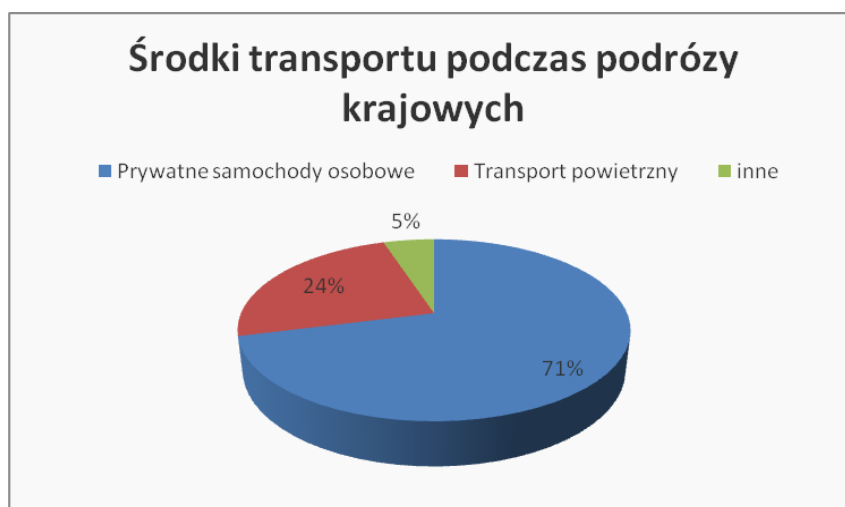
Tabela 10 Cele wyjazdów krajowych Australijczyków, 2008 r.

Purpose of visit ^(b)				
Holiday	31 820	45	133 776	49
Visiting friends and/or relatives	23 477	33	82 909	31
Business	13 470	19	39 732	15
Other	3 147	4	11 906	4
Total ^(c)	70 491	100	271 778	100

Źródło: <http://www.tra.australia.com/content/documents/NVS/NVS%20December%202008.pdf>
(data odczytu 5.05.2009)

2.4 Środki transportu

Z wykresu nr 10 wynika, że najczęściej wybieranym środkiem transportu w czasie podróży krajowych Australijczyków jest własny samochód (71%). Świadczy to o bardzo dobrym stanie dróg w Australii i dużej ilości dróg szybkiego ruchu. Prawie ¼ Australijczyków podróżuje za pomocą transportu lotniczego. Zapewne wynika to z odległości, jakie muszą przebyć, czyli są to podróże do innych stanów Australii. Inne środki transportu (kolej, autokary) są rzadko używane.

Wykres 10 Środki transportu podczas podróży krajowych

Opracowanie własne na podstawie danych z:

<http://www.tra.australia.com/content/documents/NVS/NVS%20December%202008.pdf> (data odczytu 5.05.2009)

2.5 Sposoby spędzania wolnego czasu podczas wyjazdów krajowych

Z tabeli nr 21 wynika, że mieszkańcy Australii w czasie wolnym podczas swoich podróży krajowych najchętniej **wychodzą do restauracji (55%) oraz odwiedzają rodzinę i znajomych (47%)**. Na kolejnych miejscach uplasowało się: zwiedzanie, robienie zakupów, wyjścia do klubów i dyskotek oraz na plaże. Warto zwrócić uwagę **na spacer po dżungli**, które znajdują się na siódmym miejscu.

Tabela 21: 10 najczęstszych sposobów spędzania wolnego czasu podczas podróży krajowych

Activity	No. of trips (millions)	Year on year % change	% of total trips
1 Eat out at restaurants	41	8%	55%
2 Visit friends and relatives	34	3%	46%
3 General sight seeing	21	2%	28%
4 Go shopping (pleasure)	20	-4%	27%
5 Pubs clubs discos etc	19	11%	26%
6 Go to the beach (including swimming)	19	4%	25%
7 Bushwalking or rainforest walks (2000 onwards)	8	2%	10%
8 Visit national parks or State parks	7	-2%	9%
9 Going to markets (street, weekend or art craft) (2000 onwards)	6	27%	8%
10 Go on a daytrip to another place	5	24%	7%

Źródło: <http://www.tra.australia.com/content/documents/Survey%20Results/2007%20Data/Activities%20-Domestic.pdf> (data odczytu: 5.05.2009)

2.6 Wydatki turystów krajowych

W 2008 roku Australijczycy na wyjazdy turystyczne wydali 44,614 miliardów dolarów australijskich (tab. 22). Najwięcej pieniędzy wydali oni na podróże w celach wypoczynkowych – 25,61 mld\$, co stanowi 57% wszystkich wydatków. Na odwiedziny krewnych znajomych wydali 9,18 mld\$ (20,6%), natomiast na podróże biznesowe wydali 8,49 mld\$ (18,9%).

W porównaniu do wydatków na wyjazdy zagraniczne, trzeba stwierdzić, że Australijczycy wydali więcej na wyjazdy krajowe, wspierając dzięki temu swoją własną gospodarkę.

Tabela 11 Wydatki Australijczyków na podróże krajowe wg celów, 2008 r.

Domestic overnight travel by Australian residents, 2008

Purpose	Expenditure		Trips	
	2008 (\$m)	Change (%)	2008 ('000)	Change (%)
Holiday/Leisure	25,614	6.1	31,401	-0.9
VFR	9,175	-0.6	23,030	-6.2
Business	8,438	-2.8	13,404	-6.9
Other	1,397	-5.9	2,656	-16.1
Total	44,625	2.5	70,491	-4.5

Źródło: <http://www.ret.gov.au/tourism/Documents/Key%20Facts%20Tourism%20April%202009.pdf> (data odczytu: 5.05.2009)

Rozdział IV - Znaczenie rynku turystycznego Australii dla Polski

1. Przyjazdy Australijczyków do Polski

1.1 Liczba przyjazdów¹⁶

W 2007 roku Polskę odwiedziło 47 200 mieszkańców Australii. Liczba ta stanowi zaledwie 0,07% wszystkich cudzoziemców, którzy odwiedzili Polskę w 2007 roku (66 207 800 osób). Najwięcej Australijczyków przyjechało w trzecim kwartale roku (miesiące lipiec, sierpień, wrzesień) – 18 600, natomiast najmniej w pierwszym kwartale roku (styczeń, luty, marzec) – 4 500. W stosunku do roku 2006 nastąpił 12,5% wzrost liczby przyjazdów.

Nie podano jeszcze liczby osób, które przyjechały z Australii do Polski w 2008 r. wiadomo jednak, że spadła ilość przyjazdów z krajów w kategorii „pozostałe zamorskie” (Kanada, Republika Korei, Japonia, Australia) o -3%. Czyli wstępnie można oszacować, że w 2008 roku do Polski przyjechało ok. 45 784 osoby z Australii.

Na podstawie tych danych trzeba stwierdzić, że **rynek przyjazdów z Australii ma dla Polski niewielkie znaczenie.**

1.2 Miejsce zakwaterowania

W roku 2008 liczba Australijczyków, która korzystała z obiektów zakwaterowania zbiorowego wyniosła 18 400 (40% Australijczyków). Oznacza to, że pozostałe 60% osób mieszkało prawdopodobnie u krewnych i znajomych.

Liczba noclegów, z której skorzystali mieszkańcy Australii w obiektach zakwaterowania zbiorowego 2008 roku wyniosła 40 200.¹⁷

¹⁶ Dane z: <http://www.intur.com.pl/warsztat.htm#kraje2007> (data odczytu: 6.05.2009)

¹⁷ Dane z: <http://www.intur.com.pl/warsztat.htm#kraje2007> (data odczytu: 6.05.2009)

1.3 Wydatki na terenie Polski

Tabela nr 23 prezentuje przeciętne wydatki turystów zagranicznych na terenie Polski w latach 2005 -2007. Turyści z krajów zamorskich (w tym z Australii) w 2007 wydali **średnio 557 dolarów amerykańskich na osobę**, czyli **najwięcej spośród wszystkich krajów odwiedzających Polskę**. Turyści ci średnio wydali **74 dolary amerykańskie na dzień pobytu**. Warto zauważyć również, że w latach 2005 – 2007 przeciętne wydatki turystów rosną w obu kategoriach.

Tabela 12 Przeciętne wydatki turystów zagranicznych na terenie Polski w latach 2005-2007 (według krajów)

Kraje	Średnie wydatki na osobę (w USD)			Średnie wydatki na dzień pobytu (w USD)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Ogółem*	156	167	253	34	42	65
Austria	154	152	236	43	41	64
Belgia	162	222	402	29	52	72
Białoruś	92	59	135	32	18	37
Republika Czeska	112	97	105	29	27	31
Francja	169	205	394	28	45	66
Holandia	179	228	383	29	46	80
Litwa	108	80	147	37	30	28
Niemcy	186	191	327	36	44	82
Rosja	85	104	177	33	40	63
Skandynawia	177	215	384	38	55	77
Słowacja	116	84	124	31	24	33
Ukraina	92	134	169	30	53	70
Węgry	137	129	174	35	30	56
Wielka Brytania	190	249	346	32	49	61
Włochy	148	146	287	27	34	55
Kraje zamorskie**	327	388	557	24	28	74

* Średnia ważona.

** USA, Kanada, Korea Płd., Japonia, Australia.

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Źródło: http://dms.msport.gov.pl/app/document/file/553/07_Zagraniczna_turystyka_przyjazdowa_w_2007_roku.pdf?field=file1 (data odczytu 5.06.2009)

1.4 Strategia promocji turystyki

Na podstawie badań Instytutu Turystyki Australię należy zaliczyć do krajów o znaczeniu drugoplanowym (średnim) dla Polski w kategorii wpływów z turystyki. Według Wskaźnika Użyteczności Turystyki Zagranicznej (WUZT) Australia zajmuje 23 pozycję z wynikiem - 0,7873. Oznacza to, że **nie jest ona krajem strategicznym dla Polski w promocji turystyki.**¹⁸

¹⁸ Dane z: <http://www.pot.gov.pl/dokumenty/dane-i-wiedza/badania-i-analizy/rok-2008-1/Strategia%20promocji%20turystyki%20na%20lata%202009-2015.%20Diagnoza.pdf/> (data odczytu: 6.05.2009)

2. Przyjazdy Polaków do Australii

W Australii Polonia liczy około 200 000 osób¹⁹ i mieszka głównie w okolicach Sydney i Melbourne. W związku z tym autor przypuszcza, że dużo Polaków wyjeżdża do Australii w celach odwiedzenia krewnych i znajomych. Jednak konkretnej liczby turystów przyjeżdżających z Polski do Australii autor pracy nie znalazł.

Warto również zaznaczyć fakt, iż w 2008 roku w Australii odbywały się Światowe Dni Młodzieży – spotkanie młodzieży z całego świata z Benedyktem XVI. Z Polski na to spotkanie wybrało się ponad 2 000 młodych osób.²⁰

¹⁹ Dane z: <http://www.polskiinternet.com/polski/index.html> (data odczytu: 6.05.2009)

²⁰ Dane z: <http://przeglad.australink.pl/artykuly/papiez.php> (data odczytu: 6.05.2009)

Zakończenie

Australia to kraj recepcyjny. Liczba przyjazdów do Australii przeważa nad wyjazdami zagranicznymi Australijczyków. Dzieje się tak dlatego, że Australia to kraj o doskonałych warunkach rozwoju turystyki. Posiada unikalną faunę i florę (kangury, koale, Wielka Rafa Koralowa), której nie spotkamy w innych miejscach świata. Poza tym jest postrzegana jako kraj egzotyczny, gdzie można wypocząć i aktywnie spędzić czas (nurkowanie, surfowanie). Ma również ciekawą historię, przez co jest miejscem spotkania wielu kultur: aborygeńskiej, europejskiej i azjatyckiej.

Dzięki temu wszystkiemu, rynek australijski ciągle się rozwija, z roku na rok zwiększa się liczba przyjazdów. Jedynie w ostatnim roku liczba wyjazdów nieznacznie spadła, co jest związane z ogóln światowym kryzysem ekonomicznym. Jednak prognozy wskazują na to, że liczba ta w kolejnych latach będzie ponownie wzrastać. Świadczy o tym ciągły rozwój linii lotniczych i moda na dalekie egzotyczne podróże.

Mieszkańcy Australii bardzo dużo podróżują po swoim kontynencie, rzadziej wyjeżdżają w podróże zagraniczne. Najważniejszym rynkiem docelowym jest dla nich Nowa Zelandia. Ruch turystyczny między obydwojma państwami jest bardzo intensywny. Prognozuje się jednak, że Australijczycy coraz częściej będą wybierać się w podróże zagraniczne, a rynek krajowy będzie cały czas stabilny.

Australia jest krajem zarabiającym na turystyce. Jej wpływy z międzynarodowych przyjazdów turystycznych są większe niż wydatki na podróże zagraniczne. Ważne jest również, że zajmuje ona ósme miejsce na świecie pod względem wysokości wpływów z turystyki. Jednak sektor usług turystycznych w całej gałęzi gospodarki australijskiej ma niewielki udział.

Wyjazdy zagraniczne Australijczyków do Polski mają średnie znaczenie. Choć liczba ich rośnie nieznacznie z roku na rok. Jednak w strategiach długofalowych promocji Polski kraj ten nie jest uwzględniany. Warto to zmienić. Australia jako kraj egzotyczny może być kuszącą ofertą dla Polaków, jednak ze względu na wysokie koszty podróży kraj ten ciągle jest za drogi dla większości polskiego społeczeństwa.

Bibliografia:

1. Z. Kruczek, *Kraje pozaeuropejskie, zarys geografii turystycznej*, Proksenia, Kraków 2005
2. *Australia*, Wydawnictwo Pascal, Bielsko Biała 2006
3. W. Maik; *Australia, Oceania, Antarktyda*; Wydawnictwo Kurpisz; Poznań 1998
4. <http://unwto.org>
5. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/as.htm> 1
6. <http://www.australia.gov.au>
7. <http://www.abs.gov.au>
8. <http://www.ret.gov.au>
9. <http://www.industry.gov.au>
10. <http://www.tra.australia.com/>
11. <http://www.ttf.org.au/>
12. <http://www.australia.com>
13. <http://www.australia.com.pl>
14. <http://www.australine.com/>
15. <http://www.tourism.australia.com/>
16. <http://www.stats.govt.nz>
17. <http://www.australiana.pl>
18. <http://zycie.australink.pl>
19. <http://www.atrakcje-turystyczne.com>
20. <http://skarby-swiata.pl/australia/>
21. <http://www.turystyka.wp.pl>
22. <http://www.polskiinternet.com>
23. <http://en.wikipedia.org>
24. <http://www.polonia.australink.pl/>
25. <http://przeglad.australink.pl>
26. <http://www.pot.gov.pl>
27. <http://www.intur.com.pl>
28. <http://www.msport.gov.pl/>

Spis rysunków

1. Rys. 1 Mapa Australii
2. Rys. 2 Podział administracyjny Australii
3. Rys. 3 Turyści szukający obecnie złota w miasteczku Ballarat (stan Wiktorii)
4. Rys. 4 Aborygen zarabiający na życie w Sydney
5. Rys. 5 Miś koala
6. Rys. 6 Opera i Harbour Bridge w Sydney
7. Rys. 7 Formacja skalna „Trzy siostry” w Górach Błękitnych
8. Rys. 8 Ayers Rock

Spis wykresów

1. Wykres 1: Grupy etniczne w Australii
2. Wykres 2: Struktura zatrudnienia w Australii
3. Wykres 3: Lotniska obsługujące największą ilość pasażerów w Australii w 2008/09 r.
4. Wykres 4: Porównanie przyjazdów do Australii i Nowej Zelandii, 1992 - 2007
5. Wykres 5: Międzynarodowe przyjazdy do Australii oraz ich zmiana (%)
od 1991-2007 roku
6. Wykres 6: Procentowa zmiana w przyjazdach do Australii 2008/09
7. Wykres 7: Cele przyjazdów do Australii w 2008 roku
8. Wykres 8: Zestawienie liczby wyjazdów zagranicznych Australijczyków i liczby przyjazdów do Australii 2000-2007
9. Wykres 9: Zestawienie podróży po stanie, którym turysta mieszka w stosunku do podróży poza swój stan zamieszkania
10. Wykres 20: Środki transportu podczas podróży krajowych

Spis tabel

1. Tabela 1 Międzynarodowe przyjazdy turystyczne według regionów 1990 – 2007
2. Tabela 2 Liczba międzynarodowych przyjazdów do Australii 1999 - 2007
3. Tabela 3 Liczba przyjazdów do Australii według krajów, 2007 r.
4. Tabela 4 Cele przyjazdów do Australii 2007 r.
5. Tabela 5 Cele przyjazdów do Australii z podziałem na państwa
6. Tabela 6 Najczęściej odwiedzany regiony przez turystów zagranicznych w Australii
7. Tabela 7 Sezonowość przyjazdów do Australii
8. Tabela 8 Długość pobytu w Australii i średnie wydatki turystów na dobę, 2006 r.
9. Tabela 9 Sposoby spędzania wolnego czasu przez turystów w Australii.
10. Tabela 10 Ilość dostępnych pokoi w Australii i ich obłożenie, 2007 r.
11. Tabela 131 Wydatki turystów zagranicznych wg państw, 2008 r.
12. Tabela 114 Wydatki turystów zagranicznych wg stanów w Australii, 2008 r.
13. Tabela 115 Prognoza przyjazdów do Australii 2007-2016
14. Tabela 116 Liczba wyjazdów zagranicznych Australijczyków od 1998-2007r.
15. Tabela 117: Najważniejsze kraje docelowe dla Australijczyków, 2007 r.
16. Tabela 118 Średnia długość wyjazdów zagranicznych Australijczyków wg krajów, 03.2007
17. Tabela 119 Wielkość wpływów z turystyki przyjazdowej i wydatków na podróże zagraniczne według krajów w latach 2005-2007 (mld USD)
18. Tabela 120: Liczba wyjazdów krajowych od 1998 – 2007 roku
19. Tabela 121 Najczęściej odwiedzany stany w Australii (mln), 2008 r.
20. Tabela 22 Cele wyjazdów krajowych Australijczyków, 2008 r.
21. 10 najczęstszych sposobów spędzania wolnego czasu podczas podróży krajowych
22. Tabela 23 Wydatki Australijczyków na podróże krajowe wg celów, 2008 r.
23. Tabela 24 Przeciętne wydatki turystów zagranicznych na terenie Polski w latach 2005-2007(według krajów)

Informacja

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków. Oświadczam, że został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczyich praw autorskich.